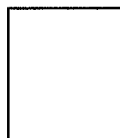

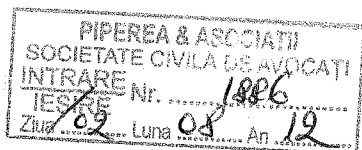
ROMÂNIA
TRIBUNALUL BUCUREȘTI
Bd. Unirii nr.37, Sector 3
București
SECȚIA A-VI-A CIVILĂ

DOSARUL NR. 53789/3/2010

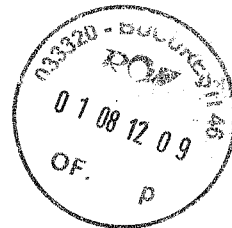
Data prezentării

T.P.
POȘTA ROMÂNĂ
Nr. 103/P/5000/2009
Valabilitate-permanenta
Bucuresti 46

COMUNICARE

Către,

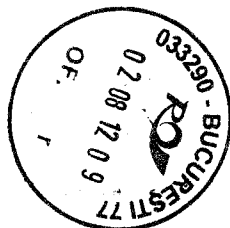

Numele și prenumele ALBU OCTAVIAN CU DOM.ALES LA S.C.A. PIPEREA & ASOCIATII, calitatea în proces Reclamant, domiciliul sau reședința: București, sector 3, STR.SPLAIUL UNIRII, nr. 223, et. 3

Recomandata Nr.....

020306

Data sosirii

Localitatea București

Sectorul 3

Cod poștal

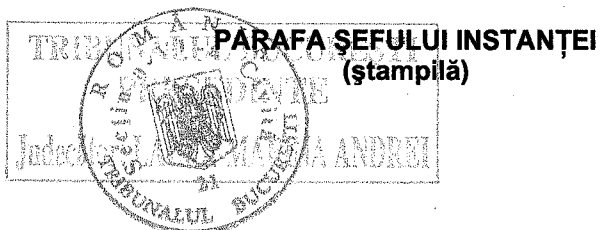
Oficiul poștal nr.

ROMÂNIA
TRIBUNALUL BUCUREȘTI
Bd. Unirii nr.37, Sector 3
București
SECȚIA A-VI-A CIVILĂ
DOSARUL NR. 53789/3/2010

COMUNICARE
HOTĂRÂRE CIVILĂ
NR. 3460/2012 DIN DATA DE 19 Martie 2012

ALBU OCTAVIAN CU DOM.ALES LA S.C.A. PIPEREA & ASOCIATII, București, sector 3, STR.SPLAIUL UNIRII, nr. 223, et. 3, vă comunicăm, alăturat, copia hotărârii civile nr. 3460/2012, pronunțată la data de 19 Martie 2012, de către TRIBUNALUL BUCUREȘTI SECȚIA A-VI-A CIVILĂ.

de RECLAMANȚI SIVE ALEXA.

GREFIER,
[Signature]

Anexa reclamanților pentru comunicare

ANCUTA MIHAELA, ANITA IONEL, ANITA DOINA LILIANA, ARSENE ELENA, ARSENE DAVID OLIVER, BARBU IONUT, BEANGA STELUTA LEONTINA, BIDASCA MANUELA OLIVIA, BIDASCA OVIDIU, BOBONETE STEFAN FLORIN, BOBONETE DIANA ALINA, BOURCEANU IONEL ADRIAN, BOURCEANU MIHAELA, CATRINESCU FLORIAN, CATRINESCU CARMEN, CAZACU SERGIU, CAZACU MIHAELA, CEOBOTA IONUȚ TUDOR, CHERCIU LAURENȚIU, CHERCIU EMILIA ANDREEA, CHERT OVIDIU MUGUREL, CHERT MARGARETA, CHIRIAC CRISTINA, CHIRIAC DANIEL, CINCAN GEORGE CĂTĂLIN, CORCHIS MARIAN, CORCHIS FILOFTEIA, CUSTURA MONICA, DIACONU (GIRBEA) CRISTINA, DIACU ELENA, DIACU NECULAI, DINU MARIA, DINU ION, DULCEATA TEODOR, FARAGO CRISTINEL-VALENTIN, FARAGO ANGELICA FĂNICA, FERSEDI (RĂDUCU) NICOLETA ORANIA, FLORICEANU GABRIELA, FLORICEANU GHEORGHE MARIAN, GEORGESCU VIOREL, GEORGESCU DANIELA, GEORGESCU VIOREL, HOLBAN LUCIA, HOLBAN MIREL, ISPAS DANIEL, ISPAS ERIKA, ISPIR DANIELA-CRISTINA, JUNCU LIVIU, JUNCU GABRIELA, LAMBA ȘTEFAN, LAMBA MIHAELA, LAZĂR DORALINA-GEORGETA, MANTU BIANCA-EMILIA, MANTU CĂTĂLIN-NICOLAE, MILITARU (SOARE) BEATRICE GEORGIANA, MILITARU MIHAI, OPREAN PETRU ADRIAN, OPREAN ILDIKO EMESE, PETRE CRISTINA DANIELA, PETRE FLORIAN VALERIU, PLESCAN SONIA, PLESCAN CRISTIAN, POPESCU DRAGOȘ ALEXANDRU, RALITA CONSTANTIN DORIN, RALITA MIHAELA, SERCAU CRISTIAN, SERCAU STELA, SEVASTIAN ION, SEVASTIAN NICOLETA, SIRBU ANCA IOANA, STAN CLARA DANIELA, STANCIU ADRIAN, STANCIU RUXANDRA, TOADER DĂNUȚ, TOADER ANGHELINA, TRASCA NICOLETA VIOLETA, TRASCA CLAUDIU GABRIEL, TUDOR ALBERTO MARIUS, TUDOR IULIANA SIMINA, TUDORACHE DORIN DĂNUȚ, TUDORACHE MIHAELA, UNCHIASU ȘTEFAN NICOLAE, UNCHIASU IOANA DANIELA, VASILESCU SIMONA RODICA, VASILESCU GEORGE, VELIO (LUNGU) ANCA MARIA, VASILE VIRGIL IONEL

DOSAR NR.53789/3/2010

ROMÂNIA
TRIBUNALUL BUCUREȘTI - SECȚIA A VI A CIVILĂ
SENTINȚA CIVILĂ Nr. 3460

Ședința publică din data de 19.03.2012

Tribunalul constituit din :
PREȘEDINTE : Andreea Răducanu
GREFIER : Rodica Bănescu

Pe rol se află soluționarea cauzei civile formulată de reclamantii ALBU OCTAVIAN, ANCUȚA MIHAELA, ANITA IONEL, ANITA DOINA LILIANA, ARSENE ELENA, ARSENE DAVID OLIVER, BARBU IONUȚ, BEANGA STELUTA LEONTINA, BIDASCA MANUELA OLIVIA, BIDASCA OVIDIU, BOBONETE STEFAN FLORIN, BOBONETE DIANA ALINA, BOURCEANU IONEL ADRIAN, BOURCEANU MIHAELA, CATRINESCU FLORIAN, CATRINESCU CARMEN, CAZACU SERGIU, CAZACU MIHAELA, CEOBOTA IONUȚ TUDOR, CHERCIU LAURENȚIU, CHERCIU EMILIA ANDREEA, CHERT OVIDIU MUGUREL, CHERT MARGARETA, CHIRIAC CRISTINA, CHIRIAC DANIEL, CINCAN GEORGE CĂȚĂLIN, CORCHIS MARIAN, CORCHIS FILOFTEIA, CUSTURA MONICA, DIACONU (GIRBEA) CRISTINA, DIACU ELENA, DIACU NECULAI, DINU MARIA, DINU ION, DULCEATA TEODOR, FARAGO CRISTINEL-VALENTIN, FARAGO ANGELICA FĂNICA, FERSEDI (RĂDUCU) NICOLETA ORANIA, FLORICEANU GABRIELA, FLORICEANU GHEORGHE MARIAN, GEORGESCU VIOREL, GEORGESCU DANIELA, GEORGESCU VIOREL, HOLBAN LUCIA, HOLBAN MIREL, ISPAS DANIEL, ISPAS ERIKA, ISPIR DANIELA-CRISTINA, JUNCU LIVIU, JUNCU GABRIELA, LAMBA ȘTEFAN, LAMBA MIHAELA, LAZĂR DORALINA-GEORGETA, MANTU BIANCA-EMILIA, MANTU CĂȚĂLIN-NICOLAE, MILITARU (SOARE) BEATRICE GEORGIANA, MILITARU MIHAI, OPREAN PETRU ADRIAN, OPREAN ILDIKO EMESE, PETRE CRISTINA DANIELA, PETRE FLORIAN VALERIU, PLESCAN SONIA, PLESCAN CRISTIAN, POPESCU DRAGOȘ ALEXANDRU, RALITA CONSTANTIN DORIN, RALITA MIHAELA, SERCAU CRISTIAN, SERCAU STELA, SEVASTIAN ION, SEVASTIAN NICOLETA, SIRBU ANCA IOANA, STAN CLARA DANIELA, STANCIU ADRIAN, STANCIU RUXANDRA, TOADER DĂNUȚ, TOADER ANGHELINA, TRASCA NICOLETA VIOLETA, TRASCA CLAUDIU GABRIEL, TUDOR ALBERTO MARIUS, TUDOR IULIANA SIMINA, TUDORACHE DORIN DĂNUȚ, TUDORACHE MIHAELA, UNCHIASU ȘTEFAN NICOLAE, UNCHIASU IOANA DANIELA, VASILESCU SIMONA RODICA, VASILESCU GEORGE, VELIO (LUNGU) ANCA MARIA, VASILE VIRGIL IONEL în contradictoriu cu pârâta SC VOLKSBANK ROMÂNIA SA.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 13.02.2012, au fost consemnate în încheierea de ședință pronunțată la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre când Tribunalul, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 20.02.2012, 27.02.2012, 05.03.2012, 12.03.2012 și apoi la 19.03.2012 când a hotărât următoarele:

TRIBUNALUL,

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul acestei instanțe la 08.11.2010 sub nr.53789/3/2010, reclamantii ALBU OCTAVIAN, ANCUȚA MIHAELA, ANITA IONEL, ANITA DOINA LILIANA, ARSENE ELENA, ARSENE DAVID OLIVER, BARBU

IONUT, BEANGA STELUTA LEONTINA, BIDASCA MANUELA OLIVIA, BIDASCA OVIDIU, BOBONETE STEFAN FLORIN, BOBONETE DIANA ALINA, BOURCEANU IONEL ADRIAN, BOURCEANU MIHAELA, CATRINESCU FLORIAN, CATRINESCU CARMEN, CAZACU SERGIU, CAZACU MIHAELA, CEOBOTA IONUȚ TUDOR, CHERCIU LAURENȚIU, CHERCIU EMILIA ANDREEA, CHERT OVIDIU MUGUREL, CHERT MARGARETA, CHIRIAC CRISTINA, CHIRIAC DANIEL, CINCAN GEORGE CĂTĂLIN, CORCHIS MARIAN, CORCHIS FILOFTEIA, CUSTURA MONICA, DIACONU (GIRBEA) CRISTINA, DIACU ELENA, DIACU NECULAI, DINU MARIA, DINU ION, DULCEATA TEODOR, FARAGO CRISTINEL-VALENTIN, FARAGO ANGELICA FĂNICA, FERSEDI (RĂDUCU) NICOLETA ORANIA, FLORICEANU GABRIELA, FLORICEANU GHEORGHE MARIAN, GEORGESCU VIOREL, GEORGESCU DANIELA, GEORGESCU VIOREL, HOLBAN LUCIA, HOLBAN MIREL, ISPAS DANIEL, ISPAS ERIKA, ISPIR DANIELA-CRISTINA, JUNCU LIVIU, JUNCU GABRIELA, LAMBA ȘTEFAN, LAMBA MIHAELA, LAZĂR DORALINA-GEORGETA, MANTU BIANCA-EMILIA, MANTU CĂTĂLIN-NICOLAE, MILITARU (SOARE) BEATRICE GEORGIANA, MILITARU MIHAI, OPREAN PETRU ADRIAN, OPREAN ILDIKO EMESE, PETRE CRISTINA DANIELA, PETRE FLORIAN VALERIU, PLESCAN SONIA, PLESCAN CRISTIAN, POPESCU DRAGOȘ ALEXANDRU, RALITA CONSTANTIN DORIN, RALITA MIHAELA, SERCAU CRISTIAN, SERCAU STELA, SEVASTIAN ION, SEVASTIAN NICOLETA, SIRBU ANCA IOANA, STAN CLARA DANIELA, STANCIU ADRIAN, STANCIU RUXANDRA, TOADER DĂNUȚ, TOADER ANGHELINA, TRASCA NICOLETA VIOLETA, TRASCA CLAUDIU GABRIEL, TUDOR ALBERTO MARIUS, TUDOR IULIANA SIMINA, TUDORACHE DORIN DĂNUȚ, TUDORACHE MIHAELA, UNCHIASU ȘTEFAN NICOLAE, UNCHIASU IOANA DANIELA, VASILESCU SIMONA RODICA, VASILESCU GEORGE, VELIO (LUNGU) ANCA MARIA, VASILE VIRGIL IONEL au chemat în judecată pe pârâta SC VOLKSBANK ROMÂNIA SA solicitând tribunalului ca, prin hotărârea ce o va pronunța:

I. să se constate caracterul abuziv al clauzelor indicate mai jos la punctele 1.1 - 1.4 din prezenta cerere, respectiv:

I.1. clauzele referitoare la dobândă, și anume: a) clauzele care permit băncii modificarea ratei dobânzii în mod unilateral; b) clauzele din actele adiționale, notificările sau comunicările care au modificat rata dobânzii sau tipul acesteia din fixă în variabilă, c) clauzele referitoare la calculul dobânzii anuale raportat la o perioadă de 360 de zile;

I.2. clauzele referitoare la comisionul de risc, inclusiv după redenumirea acestuia în comision de administrare;

I.3. clauzele referitoare la alte comisioane abuzive, așa cum sunt enumerate mai jos în cuprinsul prezentei și identificate în Anexa 1;

I.4. clauzele referitoare la a) alegerea societății de asigurări, b) debitarea automată a conturilor reclamanților, c) DAE, d) aducerea unui alt debitor, pe parcursul derulării creditului, e) declararea scadenței anticipate a creditului în situația în care reclamanții nu își achită obligațiile din alte contracte de credit, f) declararea scadenței anticipate a creditului în cazul încălcării oricărei alte obligații din convenția de credit în afara celei de rambursare a creditului, g) declararea scadenței anticipate a creditului în cazul apariției unor evenimente care în opinia băncii ar putea afecta capacitatea de rambursare a reclamanților sau garantarea creditului, h) exonerarea de răspundere a băncii în cazul declarării creditului scadent anticipat și a executării silite, i) modificarea costurilor creditului potrivit Secțiunii 10 din Condițiile Generale ale Convențiilor de credit.

II. Ca o consecință a constatării caracterului abuziv a clauzelor arătate la 1.1 - 1.4., să se constate nulitatea absolută a acestora ;

III. să se dispună obligarea pârâtei la rambursarea către reclamanți a sumelor plătite nedatorat în temeiul - clauzelor nule ;

IV. să se dispună obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de acest proces.

În motivarea cererii, reclamantii au arătat că sunt consumatori în sensul legislației protecției consumatorilor, întrucât în contractele de credit încheiate cu pârâta acționam în scopuri personale, exterioare oricărei activității comerciale, industriale sau de producție, artisanale sau liberale.

Pârâta este un comerciant în sensul aceleiași legislații a protecției consumatorului, întrucât este o persoană juridică autorizată care, în temeiul unui contract ce intră sub incidența legilor protecției consumatorilor, acționează în cadrul activității sale comerciale.¹

Calificarea raportului juridic ca fiind unul care intră sub incidența legislației privind protecția consumatorilor atrage în sarcina comerciantului (atât în faza precontractuală, cât și în cea a executării contractului încheiat cu consumatorul) o serie de obligații, printre care un loc aparte îl ocupă obligația de a se abține de la a insera în contractele cu consumatorii clauze abuzive.

Consumatorul, la momentul încheierii contractului, indiferent de natura acestuia, se găsește într-o situație de triplă inferioritate față de comerciant: tehnică, întrucât profesioniștii cunosc bine produsele sau serviciile pe care le comercializează, în timp ce consumatorii le cunosc prea puțin sau deloc; economică pentru că profesioniștii dispun în această privință de o torță economică disproporționată față de cea a consumatorilor; juridică, deoarece consumatorii se găsesc privați de orice posibilitate de negociere și se văd constrânși să adere la propunerile ce le sunt făcute.

Observând această situație inegală, legiuitorul a intervenit pentru a remedia acest dezechilibru, prin reglementarea unor norme care contrabalansează raportul de putere, re-instaurând echilibrul juridic și contractual. Tocmai de aceea, dreptul protecției consumatorilor este în esență sa inegalitar, el aducând limite legitime libertății comerțului profesionistului care este ținut să se supună unor serii de constrângeri.

Conform dreptului protecției consumatorilor, comerciantul trebuie să îndeplinească o serie de obligații printre care se regăsesc și : obligația de informare (un consumator suficient de informat va fi capabil să-și apere interesele, impunând astfel profesionistului sa asigure o prealabilă și exactă informare); obligația de a se abține de la a insera în contractele cu consumatorii clauze abuzive.

Clauza abuzivă este, în accepțiunea art. 4 din Legea nr. 193/2000, art. 78 din Legea nr. 296/2004 și art. 2 pct. 16 din OG nr. 21/1992 acea clauză înserată în contract care, nefiind negociată direct cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei credințe un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Conform prescripțiilor legale, pentru ca o clauză contractuală să fie considerată abuzivă, este necesar ca: a) aceasta să nu fi fost negociată direct cu consumatorul, b) aceasta să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților și c) să se fi încălcat cerințele bunei-credințe.

Cu privire la prima condiție, art. 4 alin. (2) din Legea nr. 193/2000 stabilește că o clauză va fi considerată ca nefiind negociată direct cu consumatorul dacă aceasta a fost stabilită fără a da posibilitatea consumatorului să influențeze natura ei, cum ar fi contractele standard pe re formulate sau condițiile generale. Contractul preformat a fost definit de Ordinul Autorității naționale pentru Protecția Consumatorilor nr. 92/20073 ca fiind acel tip de contract redactat în întregime sau aproape în întregime de către operatorul economic prestator de servicii, consumatorii neputând modifica sau interveni asupra clauzelor contractuale, ci având doar posibilitatea de a le accepta sau nu - adică exact situația contractelor reclamantilor. Prin urmare, lipsa negocierii directe cu consumatorul este echivalentă cu stabilirea clauzei în mod unilateral de către

comerciant și imposibilitatea consumatorului de a influența natura clauzei. Cu alte cuvinte, după cum s-a arătat și în doctrina de specialitate, legislația protecției consumatorilor instituie o prezumție relativă de lipsă a negocierii directe a clauzelor contractuale, dacă suntem în prezența unor contracte preformulate și/sau a unor condiții generale de vânzare. Clauzele ce formează obiectul prezentei acțiuni se circumscriu întocmai acestor prescripții legale, deoarece contractele în discuție fac parte din categoria contractelor de adeziune și a condițiilor generale de vânzare, fiind preformulate și bazate pe principiul „take it or leave it”. Chiar pârâta a încadrat convenția de credit în categoria contractelor de adeziune. Rezultă fără dubiu din aceste argumente, dar și din cele dezvoltate în continuare în cuprinsul prezentei, faptul că voința consumatorilor a fost grav viciată la încheierea convențiilor de credit ce fac obiectul acțiunii.

Cu privire la cea de-a doua condiție, pentru calificarea unei clauze ca fiind abuzivă se referă la deteriorarea echilibrului contractual prin abuzul de putere al comerciantului care impune, la momentul semnării contractului, clauze care îi creează un avantaj în detrimentul consumatorului.

Condiția menționată este îndeplinită în contractele ce fundamentează prezenta acțiune prin faptul că:

-statuează exclusiv în favoarea pârâtei o scrie de drepturi foarte importante, precum: dreptul de a modifica rata dobânzii și a diferitelor comisioane stabilite în contract (de risc, de rezervă minimă obligatorie etc), fără a fi prevăzute în contract motivele obiective care determină o asemenea modificare; dreptul de a aplica cea mai gravă sancțiune împrumutatului (declararea ca scadent anticipat a creditului) pentru neîndeplinirea oricăror obligații de către acesta (deci chiar a unor obligații care nu sunt principale prin raportare la contractul de credit sau care, uneori, deriva din alte contracte încheiate cu pârâta sau din contracte încheiate cu alte instituții financiare); dreptul de a alege asigurătorul cu care trebuie să contracteze împrumutatul; dreptul de a debita depozitele împrumutatului, chiar neajunse la termen în cazul întârzierii plății ratelor de către împrumutat etc.

-transferă întregul risc contractual în sarcina împrumutatului (prin comisionul de risc ce îi este impus, prin garanțiile constituite, prin răspunderea cu întreg patrimoniul, prin încheierea contractelor de asigurare în favoarea băncii, la societăți de asigurare impuse de aceasta, prin suportarea riscului valutar) etc.

Cu privire la cea de-a treia condiție (nerespectarea cerințelor bunei-credințe), îndeplinirea acestei cerințe rezultă din comportamentul general al pârâtei, astfel: aplicarea arbitrară a comisionului de risc, indiferent de gradul de risc pe care îl prezintă împrumutată (acest comision a prezentat în timp o tendință crescătoare); modificarea unilaterală a ratei dobânzii numai în sensul majorării acesteia, chiar și atunci când diverși indicatori ai pieței financiare (LURIBOR, LIBOR etc.) au prezentat tendințe descrescătoare; dreptul pârâtei de a declara scadența anticipată a creditului, chiar dacă împrumutatul a achitat la zi ratele creditului (deci pentru neîndeplinirea altor obligații decurgând din contractul de credit) etc.

Principiul bunei-credințe a fost preluat din art. 3, pct. 1 din Directiva nr. 93/13/CEE și desemnează respectul reciproc al părților contractante, adoptarea unui comportament onest și rezonabil care să aibă în vedere interesele legitime ale consumatorului, fundamentând chiar o abordare obiectivă a dezechilibrului contractual ce poate fi apreciat ca rezultat al unui dezechilibru în puterea de negociere a părților.

Prin raportare la alin. (1) lit. a) și g) din Anexa la Legea nr. 193/2000 (anexa care, în principiu, redă conținutul anexei la Directiva 13/1993), sunt prezumate a fi abuzive:

a) clauzele care dau dreptul comerciantului de a modifica unilateral clauzele contractului, fără a avea un motiv întemeiat care să fie precizat în contract. În acest sens,

contractele prevăd dreptul părâtei de a modifica rata dobânzii în situația în care apar schimbări semnificative, fără a defini însă în contracte aceste schimbări de o manieră care să permită identificarea lor de către împrumutați, respectiv verificarea îndeplinirii lor de către instanța de judecată.

b) clauzele care dau dreptul exclusiv comerciantului să interpreteze clauzele contractuale. Clauzele contractului nu definesc (sau definesc de o manieră imprecisă) noțiuni esențiale, precum "schimbări semnificative", nu explică motivul aplicării anumitor comisioane (ex. motivul pentru care este perceput comisionul de risc), leagă aplicarea anumitor clauze contractuale de aprecierea discreționară a părâtului ("în opinia băncii").

Legislația privind protecția consumatorilor și, în special, Legea nr. 193/2000 sancționează inserarea în contracte a clauzelor abuzive. Inserarea în contract a clauzelor abuzive constituie contravenție, legislația privind protecția consumatorilor conferind A.N.P.C. competența de constatare și sancționare a acesteia. Pe de altă parte, legislația privind protecția consumatorilor consacră dreptul atât al consumatorilor, cât și al A.N.P.C. de a solicita instanței de judecată constatarea clauzelor abuzive inserate în contract, constatarea faptului că acestea nu produc efecte împotriva consumatorilor, modificarea clauzelor contractuale (în cazul în care contractul produce efecte în continuare) sau, după caz, rezilierea contractului cu daune-interese (art. 6, 7, 13 din Legea nr. 193/2000).

Preocuparea legiuitorului de a asigura o protecție adecvată a consumatorului, menită a contrabalansa dezechilibrul existent între comerciant și consumator, inclusiv prin facilitarea accesului acestuia la justiție, a determinat reglementarea **scutirii acestuia de plata taxei de timbru și a timbrului judiciar** (art. 15 lit. j) din Legea nr. 146/1997 și art. 1 alin. (2) din O.G.nr. 32/1995.

Toate clauzele contractuale ce formează obiectul prezentei cauze sunt **clauze abuzive** fiind îndeplinite condițiile legale pentru a putea fi constatată nulitatea lor absolută și pentru a fi înlăturate din contracte sau a fi înlocuite într-o maniera care să le facă pe deplin compatibile cu legislația protecției consumatorilor.

În fine, în raport cu obiectul acțiunii, astfel cum este acesta delimitat de capătul principal de cerere — respectiv constatarea caracterului abuziv al clauzelor, respectiv constatarea nulității clauzelor abuzive, nu poate fi incidenta procedura de conciliere directă impusă de art. 720¹ C. pr. civ., nulitatea neputând face obiectul negocierii, deci al concilierii directe, în plus, raportul juridic litigios este stabilit între un comerciant și un consumator, raport juridic in-egalitar prin el însuși, astfel încât legislația privind protecția consumatorului nu impune cerința concilierii directe care, pe de-o parte, ar îngreuna accesul consumatorului la justiție, iar pe de altă parte ar fi lipsită de orice finalitate, negocierea (pe care o implică procedura de conciliere) fiind dificil de compatibilizat cu un raport juridic (in-egalitar) de tipul celui stabilit între consumator și comerciant. În sfârșit, art. 85 din O.U.G. nr. 50/2010 stabilește expres posibilitatea recurgerii la mediere în condițiile Legii nr. 192/2006, ceea ce subliniază inexistența obligației de parcurgere a procedurii de conciliere prevăzută de art. 720¹; în caz contrar nu se vede rațiunea pentru care O.U.G. nr. 50/2010 ar fi prevăzut accesul părților la o procedură (cea de mediere) care să dubleze concilierea directă, ambele proceduri având aceeași finalitate — soluționarea amiabilă a litigiului.

Potrivit corespondentei purtata de S.C.A. Piperea & Asociații în numele reclamantilor cu părâta și reprezentanții convenționali ai acesteia, reiese că părțile nu numai că nu au putut ajunge la nici o înțelegere, dar nici măcar nu s-au putut întâlni pentru discuții, dialogul fiind „amânat” - refuzat de părâtă (Anexa 6). Nu în ultimul rând, din corespondența purtată cu banca de fiecare dintre reclamânți (Anexa 7), începând cu luna august 2010, se observa ca nu a condus la nici o înțelegere amiabilă.

În conformitate cu dispozițiile art. 148 alin.2 din Constituția României, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne.

Conform dispozițiilor tratatelor constitutive ale UE, precum și conform Tratatului de aderare a României la UE, jurisprudența Curților Europene de Justiție, dată în aplicarea reglementărilor comunitare europene, au caracter obligatoriu.

Așadar, jurisprudența CE,] are caracter obligatoriu în dreptul intern și înlătură de la aplicare orice alte dispoziții contrare din dreptul intern.

În acest sens se invoca, cauza *Elisa Maria Mostaza Claro vs Centro Movil Milenium SL*, Cauza C-168/05 ; cauzele *Oceano Grupo Editorial SA vs Rocio Murciano Quintero* (C-240/98), *Salvat Editores SA vs Jose M. Sánchez Alcon Prades* (C-241/98), *Jose Luis Copano Badillo* (C-242/98), *Mohammed Berroane* (C-243/98) și *Emilio Vinas Feliu* (C-244/98); cauza *Cofidis*; cauza *Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid*

a.: Decizia Curții Europene de Justiție, **cauza Elisa Maria Mostaza Claro vs Centro Movil Milenium SL, Cauza C-168/05**

"36. Importanța protecției consumatorului a determinat în mod particular legislația comunitară să prevadă, în art.6 paragraf. 1 , că clauzele abuzive cuprinse într-un contract încheiat între un consumator și un profesionist *nu sunt obligatorii pentru consumator* [n.n., Cih. P.]. Aceasta este o dispoziție imperativă care, având în vedere poziția de inferioritate a unei părți a contractului, este menită să înlocuiască echilibrul formal pe care contractul îl stabilește între drepturile și obligațiile părților contractante, și are ca efect impunerea unui *echilibru real*, care restabilește egalitatea între părți.

37. Mai mult, directiva, al cărei scop este acela de a consolida protecția consumatorului, constituie, potrivit art.3 paragraf. 1 lit.t din Tratatul Comunităților Europene, o măsură indispensabilă pentru îndeplinirea sarcinilor încredințate Comunităților Europene și, în particular, pentru ridicarea standardului de viață și a condițiilor de viață pe tot teritoriul acestora (a se vedea, prin analogie, art.81 TCE, *Eco Swiss*, paragraph 36).

38. Natura și importanța *interesului public* pe care se bazează protecția conferită de directivă consumatorului justifică, mai mult, *ca instanța națională să fie obligată să apreciere din oficiu caracterul abuziv al unei clauze contractuale*, compensând în felul acesta dezechilibrul care există între consumator și profesionist, vânzător sau furnizor."

b. În cauzele ***Oceano Grupo Editorial SA vs Rocio Murciano Quintero* (C-240/98), *Salvat Editores SA vs Jose M. Sánchez Alcon Prades* (C-241/98), *Jose Luis Copano Badillo* (C-242/98), *Mohammed Berroane* (C-243/98) și *Emilio Vinas Feliu* (C-244/98)**, instanța europeană a subliniat următoarele:

"27. Așa cum a observat și Avocatul general în opinia sa, sistemul de protecție oferit de directivă răspunde ideii potrivit căreia *situația inegală între consumator și profesionist nu poate fi compensată decât printr-o intervenție pozitivă, exterioară părților din contract*. Este motivul pentru care art.7 din directivă, care, la paragraful 1, impune statelor membre să implementeze măsurile necesare, adecvate și eficiente *pentru a determina încetarea utilizării clauzelor abuzive*, precizează totodată în paragraful 2 că măsurile trebuie să cuprindă, printre altele, permisiunea acordată asociațiilor consumatorilor de o instanța de judecată pentru a aprecia dacă unele clauze redactate cu caracter general sunt abuzive și pentru a obține, dacă este cazul, interzicerea lor, chiar și atunci când acele clauze nu au fost utilizate în cadrul unor contracte determinate.

28.(...) Competența instanțelor de judecată de a examina, chiar din oficiu, caracterul abuziv al unei clauze, constituie un mijloc corespunzător, pe de o parte, atingerii rezultatului urmărit de art.6 al Directivei, și anume prevenția față de situațiile în care consumatorii individuali ar fi obligați să respecte o clauză abuzivă, iar pe de altă

parte, atingerii obiectivului vizat de art.7, din moment ce însăși analiza instanței poate avea efect desuasiv și poate contribui la prevenirea utilizării de clauze abuzive în contractele încheiate de profesioniști cu consumatorii."

"26. Avocatul general apreciază că a recunoaște judecătorului puterea de a declara din oficiu ca nule clauzele abuzive ale unui contract se încadrează pe deplin în contextul general al protecției speciale pe care directiva tinde să o recunoască interesului colectivității care, făcând parte din ordinea publică economică, depășește interesele specifice ale unor părți. Există, cu alte cuvinte, un interes public ca aceste clauze prejudiciabile pentru consumator să nu-și producă efectele."

c. CEJ a recunoscut consumatorului, în cauza Cofidis, dreptul la protecția reglementată de legislația europeană a protecției și în situațiile în care acesta, din diferite rațiuni, nu a semnalat caracterul abuziv al clauzelor:

"34 Protecția pe care directiva o conferă consumatorilor se aplica și cazurilor în care consumatorul, care a încheiat cu profesionistul un contract ce conține clauze abuzive eșuează în a remarca natura abuzivă a clauzelor, fie pentru că nu este conștient de drepturile sale, fie pentru că a fost obligat să le aplice având în vedere costurile sau procedurile judiciare pe care acestea le-ar fi presupus."

d In cauza Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, consfințește dreptul statelor de a aplica o protecție mai mare consumatorilor decât minimul stabilit de directivă, și permite instanțelor naționale constatarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale privind definirea obiectului principal al contractului sau caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, fata de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de alta parte, chiar dacă aceste clauze sunt redactate în mod clar și inteligibil. Astfel, curtea a statuat că:

"28 Cu toate acestea, astfel cum prevede în mod expres al doisprezecelea considerent al său, directiva nu a realizat decât o armonizare parțială și minimală a legislațiilor interne referitoare la clauzele abuzive, recunoscând totodată statelor membre posibilitatea de a asigura consumatorilor un nivel mai ridicat de protecție decât cel pe care aceasta îl prevede.

29 Astfel, articolul 8 din directivă prevede în mod expres posibilitatea statelor membre de a

„adopta sau [de a] menține cele mai stricte dispoziții compatibile cu tratatul în domeniul reglementat de (...) directivă, pentru a asigura consumatorului un nivel maxim de protecție”.

40 [...] statele membre nu pot fi împiedicate să mențină sau să adopte, cu privire la totalitatea domeniului reglementat de directivă, inclusiv articolul 4 alineatul (2) din aceasta, norme mai *stricte decât cele prevăd/te de directivă, cu condiția ca acestea să asigure consumatorilor un nivel de protecție mai ridicat.*

44 [...] articolul 4 alineatul (2) și articolul 8 din directivă trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale [...] care autorizează un control juridictomal al caracterului abuziv al clauzelor contractuale privind definirea obiectului principal al contractului sau caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, chiar dacă aceste clauze sunt redactate în mod clar și inteligibil."

Pe fondul cauzei prin cerere se precizează clauzele contractuale criticate:

1.1. Clauzele referitoare la dobândă:

1.1.a) Clauzele care permit modificarea ratei dobânzii în mod unilateral de către bancă, fără a preciza condițiile precise în care poate interveni o asemenea modificare, respectiv:

- dreptul băncii de a revizui rata dobânzii curente în cazul apariției unor schimbări semnificative pe piața monetară (clauza se regăsește în convențiile de credit la punctul 3) litera (d) din Condițiile speciale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1);
- obligația împrumutatului de a achita eventualele sume datorate ca urmare a ajustării dobânzii de către bancă și modificarea automată a graficului de rambursare ca urmare a ajustării ratei dobânzii (clauzele se regăsesc în Convențiile de credit la punctul 6) alin . 2 și 3 din Condițiile speciale ale Convenției, fie punctul 6 lit. b) alin. 2 și 3, fie punctul 6 lit. c) alin. 2 și 3, așa cum sunt acestea identificate în Anexa 1);
- mențiunea că rata dobânzii este fixă sau variabilă (clauza se regăsește în Convențiile de credit la art. 3.1.2. litera c) din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1);
- obligația băncii de a comunica noua rată a dobânzii stabilită ca urmare a dreptului de a revizui rata dobânzii în cazul intervenirii unor schimbări semnificative pe piața monetară (clauza se regăsește în Convențiile de credit la Art. 7.2 litera c) din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1).

Contractul de credit, indiferent dacă acesta este cu dobândă fixă sau cu dobândă variabilă, este un contract comutativ. Dacă în cazul creditelor cu dobândă fixă drepturile și obligațiile părților sunt **determinate**, în cele cu dobândă variabilă, acestea sunt **determinabile**, în funcție de oscilațiile în orice sens a anumitor factori/indici concreți, fără a fi implicată în vreun fel voința uneia din părți.

Modalitatea în care părțile și-a rezervat dreptul de a ajusta rata dobânzii (prin punctul 3 d) *din Condițiile Speciale*) transformă contractul de credit într-unui **aleatoriu**, diferența dintre aceste două tipuri de contracte fiind tocmai cunoașterea întinderii prestațiilor părților la momentul încheierii contractului sau posibilitatea determinării acestora ulterior, prin cunoașterea factorului care determină modificarea.

Dobânda fixă este exprimată printr-un număr sau o cifră reprezentând procentul aplicat anual la soldul creditului, fără ca determinarea acesteia să fie bazată pe o formulă matematică, spre deosebire de dobânda variabilă, care este exprimată în mod obligatoriu printr-o formulă de calcul, ce cuprinde atât elemente fixe, cât și variabile.

Dacă în cazul creditului cu dobândă fixă părțile, stabilind o rată unică a dobânzii anuale (sau mai multe rate fixe pentru anumite perioade de timp) și cunoscând în același timp suma creditului acordat, cunosc de la început întinderea exactă a prestațiilor, în cazul creditului cu dobândă variabilă suma totală de rambursat nu este cunoscută la semnarea contractului, dar se determină în funcția de evoluția indicilor specificați în contract.

În cazul convențiilor de credit deduse judecății, contractul este unul aleatoriu, dar numai din perspectiva consumatorului, deoarece variația dobânzii nu depinde de hazard, ci exclusiv de voința băncii, care apreciază dacă la un moment dat are interesul să crească dobânda, justificând această creștere prin schimbările semnificative ale pieței, fără a le identifica cu precizie.

În contractele ce fac obiectul prezentului dosar, părțile au stabilit inițial o **rată fixă a dobânzii**. Aceasta este stabilită la pct. 3.a) din Condițiile speciale ale Convenției de credit, fiind exprimată printr-o cifră și fără a fi determinată printr-o formulă de calcul.

Faptul că rata dobânzii din aceste contracte este fixă rezultă și din aceea că nu s-a stabilit în contract perioada la care aceasta să fie ajustată în funcție de vreun indice variabil; de altfel, nu s-a stabilit în aceste contracte nici un astfel de indice de referință, nici public, nici intern.

Chiar dacă unele contracte nu specifică în mod expres felul ratei dobânzii, ba mai mult, la art. 3.1.2. litera c) din Condițiile Generale ale Convenției, se stabilește „*Rata dobânzii curente este fixă sau variabilă*” din celelalte elemente prezentate rezultă fără dubiu că s-a stabilit o rată fixă a dobânzii. În cazul în care intenția ar fi fost să se

stabilească o rată variabilă a dobânzii, aceasta trebuia raportată la elementele în funcție de care aceasta se ajustează, or nu există astfel de elemente sau indici.

Cu toate acestea, prin voința exclusivă a băncii, dobânda fixă a fost majorată, iar ulterior transformată într-o dobândă variabilă.

Clauzele care permit modificarea ratei dobânzii fixe sunt nule, întrucât acestea sunt abuzive.

Art. 3 lit.d) din contractele de credit ce fac obiectul prezentei acțiuni prevede „Băncă își rezervă dreptul de a revizui rata dobânzii curente în cazul apariției unor schimbări semnificative pe piața monetară, comunicând împrumutatului noua rată a dobânzii.”, iar celelalte articole menționate mai sus sunt în strânsă legătură cu acesta, fiind consecințe ale aplicării punctului 3 lit.d).

O astfel de clauză transformă convenția de credit, dintr-un contract comutativ într-un contract aleatoriu doar pentru împrumutat. Cu alte cuvinte, obligația creditorului de a respecta nivelul ratei dobânzii, este sub condiție pur potestativă, obligație sancționată potrivit regulilor de drept comun cu nulitate absolută (art. 1010 C.civ.).

Dreptul rezervat de bancă prin inserarea clauzei respective nu este numai acela de a modifica dobânda, dar și dreptul de a stabili în mod discreționar care sunt cazurile care justifică această modificare, contractul numindu-le „schimbări semnificative ale pieței financiare”. Comunicarea despre care vorbește în continuare textul contractual nu se referă la comunicarea motivelor care au determinat majorarea dobânzii, ci la transmiterea noului nivel al dobânzii, moment în care acesta devine aplicabil.

Modificarea dobânzii fixe pe parcursul derulării contractului de credit este abuzivă și din perspectiva momentului executării obligațiilor părților. Contractul de credit este un contract cu executare dintr-o dată din perspectiva băncii și cu executare succesivă din perspectiva împrumutatului. Astfel, majorarea dobânzii apare ca modificarea costului unui serviciu pe care banca l-a prestat la momentul acordării creditului. Modificarea unilaterală ulterioară a prețului serviciului financiar nu se justifică, spre exemplu, prin creșterea costurilor refinanțării suportate de bancă, argument des utilizat de finanțatori pentru a justifica majorările de dobândă. Costurile respective nu privesc și nu afectează creditele deja acordate, ci privesc *activitatea curentă* de creditare a băncii. Dacă s-ar admite explicațiile finanțatorilor, s-ar accepta că dobânda nu este raportată la costurile cu creditul acordat, ci se referă la creditele pe care banca le acordă în toată perioada de rambursare, iar sub acest aspect, majorarea dobânzii creditelor în derulare procură băncii resurse pentru acordarea de noi credite, deși, pentru o creditare sănătoasă singura sursă de finanțare ar trebui să fie, în cele din urmă, depozitele la termen. Așa cum s-a arătat în jurisprudență, modificarea condițiilor pieței (dacă s-ar aprecia că aceasta ar constitui temei pentru modificarea unilaterală a ratei dobânzii) ar trebui să se fi produs în perioada dintre momentul încheierii contractului și momentul luării deciziei de modificare a ratei dobânzii.

În consecință, profitând de lipsa cunoștințelor de specialitate ale consumatorilor și de încrederea acestora în instituțiile bancare, parata a înserat la punctul 3 lit. d) această clauză, conform căreia își rezervă dreptul de a revizui rata dobânzii (calificată ca fiind fixă în convențiile de credit) în cazul apariției unor schimbări semnificative pe piața monetară. Nu există în convențiile de credit o enumerare limitativă a unor situații concrete care ar putea fi considerate schimbări semnificative, acestea fiind circumscrise întotdeauna liberei aprecieri a băncii.

Conform dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 193/2000 și ale art. 79 din Legea nr. 296/2004 (Codul consumului), o clauză care nu a fost negociată de părți este considerată abuzivă dacă prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract,

crează în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

Art. 45 și 57 teza a II-a din Legea nr. 296/2004 reglementează dreptul consumatorilor „de a fi informați, în mod complet, corect și precis, asupra caracteristicilor principale” ale serviciilor financiare oferite de către operatorii economici. Or, așa cum este formulat punctul 3 lit. d) din Condițiile Speciale ale convențiilor de credit, acesta nu oferă decât o indicație vagă asupra condițiilor în care dobânda (care reprezintă costul serviciului de care împrumutatul beneficiază în momentul semnării contractului sau în perioada imediat următoare) se va modifica în viitor. În schimb textul conferă liberă și nelimitată apreciere a creditorului în privința modificării.

Pentru a aprecia caracterul abuziv al clauzelor privind dobânda identificate la 1) 1. a), trebuie avute în vedere, pe de o parte, art. 4 din Legea nr. 193/2000, art. 79 din Legea nr. 296/2004 și art. 2 pct. 16 din OG nr. 21/1992, iar pe de altă parte, alin. (1) lit. a) și g) din Anexa la Legea nr. 193/2000.

Pentru constatarea caracterului abuziv al clauzelor privind modificarea dobânzii trebuie să fie analizate din perspectiva drepturilor consumatorilor următoarele condiții:

a) clauza să nu fi fost negociată direct cu consumatorul; clauza este identică în toate contractele. De altfel, pârâta însăși a încadrat convenția de credit în categoria contractelor de adeziune.

b) clauza să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, în defavoarea consumatorului; prin faptul că nu se specifică condițiile în care banca poate modifica dobânda, ci pur și simplu banca și-a „rezervat” acest drept, înseamnă că, în orice moment, un eveniment poate fi calificat ca schimbare semnificativă care poate determina majorarea dobânzii. Împrumutatul nu va se putea opune în mod real la această majorare, în primul rând pentru că nu știe cărui fapt i se datorează aceasta, iar în al doilea rând pentru că opoziția sa ar determina obligația sa de a rambursa tot creditul (de cele mai multe ori, imposibil de realizat). Pe de altă parte, deși prețul banilor împrumutați a fost stabilit într-un fel la semnarea contractului, datorită acestei clauze, împrumutatul se poate găsi în ipostaza de a plăti un alt preț, mult mai mare decât cel cu care a fost de acord (proporțional cu prestația băncii) și pe care și-l permite. Caracterul ilegal al acestor clauze a fost constatat deja de instanțele de judecată și care, investite fiind cu constatarea caracterului abuziv a unor clauze care permiteau Băncii revizuirea ratei dobânzii în cazul intervenirii unor schimbări semnificative pe piața monetară, au statuat că „această clauză pune probleme sub aspectul echilibrului contractual în sensul că oferă băncii dreptul de a revizui rata dobânzii curente, fără ca noua rata să fie negociată cu clientul [...]”.

c) să se fi încălcat cerințele bunei-credințe; se poate observa că modificările ratelor dobânzii, atunci când acestea au intervenit, au fost exclusiv în sensul majorării, deci a supraîndatorării împrumutaților. În plus, când schimbările semnificative au fost în sensul scăderii dobânzilor de referință, banca nu a modificat rata dobânzii în sensul diminuării acesteia, nefiind obligată în acest sens de contract (că doar își rezervase dreptul, nu își asumase o obligație). În cursul anilor 2009-2010 banca a avut trei surse majore de reducere a propriilor costuri de finanțare: (i) indicii de referință de tipul euribor/labor/robor au scăzut la cele mai mici valori din istorie, ajungând la valori sub-unitare; (ii) rezervele minime obligatorii au fost reduse de banca centrală cu cel puțin 3 puncte procentuale; (iii) dobânda de referință a băncii centrale s-a redus progresiv, ajungând în prezent la doar 2,5%. Cu toate acestea, banca nu a redus niciodată costurile creditării clienților care s-au împrumutat în anii 2006-2007. A redus, totuși, costul creditelor noi, acordate în 2009-2010, cea mai semnificativă fiind situația creditelor date în programul „Prima casa”, unde dobânzile sunt și cu 7 puncte sub dobânda la creditele

vechi. Așadar, Banca a considerat variabilă dobânda doar atunci când a fost vorba de o majorare, adică atunci când a fost în favoarea sa. În situația în care condițiile pieței ar fi permis scăderea ei, dobânda era considerată fixă. Textul contractual este, astfel, aplicat cu o vădită rea credință și în detrimentul consumatorilor.

Pentru constatarea caracterului abuziv al clauzelor privind dobânda, menționate la pct. I. 1 a) din acțiune, se arată ca aceste clauze contravin și art. 75 din Legea nr. 296/2004, care prevede un drept fundamental al consumatorilor, respectiv dreptul de a nu fi incluse în contracte decât „clauze contractuale clare, fără echivoc, pentru înțelegerea cărora nu sunt necesare cunoștințe de specialitate”. Contrar acestui principiu, convențiile de credit conțin clauze ce fac necesară existența unor cunoștințe de strictă specialitate financiară (ex. indicii de referință ai pieței monetare la care se referă definiția schimbărilor semnificative, atunci când aceasta există). În plus, trebuie observat că, și în situația în care consumatorul ar avea astfel de cunoștințe, ar fi imposibil de determinat situațiile obiective la care fac referire convențiile de credit, întrucât acestea fac referire la elemente de apreciere subiectivă, care nu sunt lămurite în nici un fel (trimiterea are în vedere, în general indicii pieței monetare, nefiind precizați, în concret care dintre acești indici ar prezenta relevanță pentru a putea fi exercitat dreptul de a modifica unilateral contractul).

Se invoca și disp. art.77 din Legea nr. 296/2004, care prevăd că, în caz de dubiu asupra interpretării clauzelor contractuale, acestea vor fi interpretate în favoarea consumatorului, precum și de art. 7 alin. 2 din Legea nr. 363/2004, privind practicile incorecte ale comercianților, care califică drept omisiune înșelătoare practica comercianților de a oferi într-un mod neclar, ambiguu o informație esențială. Scopul legislației consumatorilor este tocmai protejarea acestora împotriva riscului de a li se presta un serviciu care ar putea să le afecteze drepturile și interesele legitime (art. 27 din legea 296/2004). Simplul fapt că există posibilitatea ca la un moment dat acest risc să se producă (în cazul nostru modificarea abuzivă a dobânzii), este suficient pentru înlăturarea clauzelor care permit încălcarea intereselor economice ale consumatorilor.

Intr-o situație similară, instanța s-a pronunțat în sensul considerării ca abuzive a clauzelor de modificare a dobânzii invocând condițiile pieței. Chiar față de pârâtă s-au pronunțat deja numeroase hotărâri judecătorești, unele dintre acestea rămase irevocabile, prin care s-a constatat cu putere de lucru judecat nulitatea punctului 3 lit. d) din Condițiile Speciale ale convențiilor de credit. Jurisprudența s-a pronunțat și în sensul obligării pârâtei să respecte punctul 3 lit. a din Condițiile speciale ale convenției de credit, articol care stabilește rata fixă a dobânzii, așadar nu a permis modificarea acesteia.

În consecință, există numeroase elemente care să determine instanța să considere punctul 3 lit. d) din Condițiile Speciale ale Convențiilor de credit ca fiind o clauză abuzivă, și, odată cu acesta și celelalte articole care fac trimitere la ea sau sunt în strânsă legătură, așa cum le-am identificat anterior.

I.1.b) Clauzele din actele adiționale la convențiile de credit, din notificări sau din comunicările care au modificat rata dobânzii în temeiul articolului mai sus precizat, precum și actele adiționale identificate în Anexa 2 care au modificat tipul dobânzii din fixă în variabilă.

Cu privire la actele juridice subsecvente convenției de credit care fac obiectul prezentei acțiuni, nulitatea acestora poate fi fundamentată pe trei temeuri:

Un prim temei îl reprezintă aplicarea principiului *resoluto iure dantis resolvitur jus accipientis*. Astfel, constatarea nulității actelor juridice subsecvente convenției de credit este, în primul rând, consecința nulității clauzelor care permiteau modificarea unilaterală a contractelor de credit de către bancă.

Un al doilea temei, este reprezentat de aplicarea principiului potrivit căruia contractele pot fi modificate doar prin acordul părților, prevăzut în art. 969 alin. (2) din

C. civ. Exceptional, în materia contractelor de credit, a fost admisă existența unui drept de a modifica unilateral contractul. Tocmai pentru că aceasta reprezintă o excepție, dreptul de a modifica unilateral contractul poate fi exercitat, potrivit legii, doar în situații ce trebuie să fie clar determinate prin contract, configurate prin raportare la condiții obiective (aceste situații au fost desemnate prin termenul „motive întemeiate”). Sub aspectul contractelor de credit care fac obiectul acestei acțiuni, dreptul de a modifica unilateral contractul există, așa cum rezultă din contract, atunci când ar avea loc schimbări semnificative. Rezultă deci că, dacă aceste schimbări semnificative nu ar avea loc, contractul nu ar putea fi modificat unilateral de către bancă. Un act juridic de modificare unilaterală în absența schimbărilor semnificative ar fi lovit de nulitate, ca efect al nerespectării principiului prevăzut de art. 969 alin. (2) C. civ. (necesitatea existenței unui acord de voință pentru a modifica un contract). Din situația de fapt rezultă că, în concret, nu s-au întrunit condițiile pentru a fi în prezența unor schimbări semnificative (înțelese ca situații clar definite prin contract, cu caracter obiectiv) la momentul actelor juridice subsecvente convenției de credit. În consecință, aceste acte juridice nu respectă cerințele art. 969 alin. (2) C. civ., fiind astfel lovite de nulitate.

Un al treilea temei, care se aplică numai pentru acele acte juridice subsecvente semnate de ambele părți, prin care dobânda este modificată, din dobândă fixă, devenind variabilă - este reprezentat de vicierea consimțământului părților (art. 953 și urm. C. civ). În concret, modul în care a acționat banca poate fi calificat drept doi sau chiar violență (sub forma violenței psihice), ceea ce atrage nulitatea actelor juridice menționate.

În susținere se arată următoarele:

Chiar și în situația în care se va considera că sunt valabile clauzele de la punctul I.l.a), instanța va constata că modificarea efectivă a dobânzii a fost abuzivă, deoarece aceasta nu a avut o justificare economică reală. Variațiile dobânzii nu au ținut cont de evoluția pieței monetare. Se poate observa din actele adiționale sau notificările (în rarele cazuri unde acestea există) prin care a fost modificată dobânda că acestea nu precizează motivul modifiării, ci reiau exprimarea generală din clauza contractuală care permite împrumutătorului să ajusteze dobânda. Astfel că, argumentele prezentate anterior pentru nulitatea clauzei contractuale sunt cu atât mai mult aplicabile în cazul clauzelor actelor adiționale sau a notificărilor de modificare a dobânzii.

Prin OUG nr. 174/2008 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind protecția consumatorilor (art. 8 lit. b) din Legea nr. 289/2004, astfel cum a fost modificată prin OUG nr. 174/2008) s-a clarificat distincția între dobânda fixă și dobânda variabilă, stabilindu-se obligația împrumutătorilor de a menționa în contract tipul de dobândă, respectiv fixă sau variabilă, iar în cazul în care dobânda este variabilă, independența variabilității de voința creditorului și raportarea obligatorie la indicii de referință identificabili, publici.

Prin această reglementare s-a urmărit diferențierea clară a celor două tipuri de dobândă, pe care pârâta le contopea anterior în mod abuziv, folosind această confuzie în dezavantajul împrumutaților. Modificarea legislativă ar fi trebuit să aibă următoarele consecințe firești, care rezultă unele din altele: (i) contractele care prevăd posibilitatea modificării ratei dobânzii trebuie să prevadă această posibilitate într-o anumită formă, cea pe care legea o impune, respectiv că rata dobânzii variabilă se modifică numai în funcție de indicii de referință publici, (ii) unde nu se prevede această formulă, însă contractul prevede în continuare posibilitatea băncii de a modifica în mod unilateral rata dobânzii, înseamnă că avem de a face cu o rată a dobânzii fixă, or (iii) rata fixă nu se poate modifica. Altfel spus, dacă legea a stabilit posibilitatea variației dobânzii în funcție de anumiți indici, per a contrario nici un alt factor nu mai poate determina modificarea dobânzii. În consecință, dobânda fixă, fie că e stabilită astfel în mod expres, fie că rezultă

din interpretarea contractului, nu se poate modifica (sau, în orice caz, nu datorită variației indicilor respectivi; altfel de ce ar mai fi fost „fixă“?).

Chiar dacă anterior OUG nr. 174/2008, legile din domeniul creditelor de consum se limitau la reglementarea obligației băncilor de a insera în contract posibilitatea variației dobânzii, fără ca legea să precizeze cum poate să varieze aceasta, legislația specifică din domeniul bancar se completa cu regulile din legislația protecției consumatorilor, care obligau dintotdeauna instituțiile de credit să informeze în mod corect, complet și precis consumatorii, să aplice clauzele contractuale cu bună-credință, să nu creeze o disproporție a prestațiilor și nici să nu interpreteze după bunul plac clauzele contractuale.

Modificarea legislativă din 2008 a venit, astfel, în întâmpinarea consumatorilor care se confruntau cu o avalanșă de majorări ale dobânzii fără să știe ce le-a provocat și fără să se poată opune, în condițiile în care modificarea dobânzii nu a fost niciodată înțeleasă de împrumutător ca și o diminuare, ci doar ca o majorare. Așadar, chiar dacă se va considera că o clauză contractuală poate să aibă conținutul punctului 3 litera d) din Condițiile speciale, în nici un caz nu se poate permite ca punerea ei în aplicare (modificarea efectivă a dobânzii) să fie justificată prin considerentele generale inserate în contract.

Practica pârâtei a fost întotdeauna de a atrage noi clienți prin promovarea unor produse la costuri mici, iar ulterior încheierii contractului de credit, de a majora dobânda creditelor utilizate pentru a acoperi costurile noilor credite pe care le ofereau pe piață tot în condiții favorabile, pentru păstrarea sau creșterea cotei de piață. Vechii clienți suportau, astfel, prin majorările ce li se impunea/t sub pretextul schimbărilor semnificative ale pieței monetare, nu costurile pârâtei cu propriul lor credit, ci cu noile credite, pe care le promovau de asemenea într-o manieră înșelătoare¹. Prin decizia 368/15.05.2008, CNA a interzis difuzarea spotului publicitar al pârâtei, constatând exact faptele descrise anterior".

Referitor la modificarea dobânzii, pârâta nu notifica consumatorii, aceștia aflau despre ajustarea acesteia în momentul în care plăteau rata lunară, când li se elibera la cerere un nou grafic de rambursare, cu noile valori ale obligațiilor lunare. Instanța va observa tabelul cu creditele ale căror rate ale dobânzii au fost modificate (Anexa 2), tabel în care se identifică și cei care au încheiat, ulterior majorărilor repetate de dobândă, actul adițional prin care dobânda devenea din fixă variabilă, acte adiționale a căror nulitate face obiectul prezentei acțiuni.

Modificarea tipului de dobândă prin actele adiționale menționate în Anexa 2, arată în primul rând faptul că însăși banca a considerat la momentul respectiv dobânda din convenții ca fiind fixă, considerând necesar să încheie un act adițional pentru a putea considera rata dobânzii variabile.

În al doilea rând, referitor la valabilitatea actelor adiționale din decembrie 2009-februarie 2010, acestea au fost încheiate în condițiile în care anterior, banca majorase considerabil dobânda în perioada de creștere economică (2007-2008) și se confruntau cu solicitările insistente ale clienților de a diminua rata dobânzii, conform noilor condiții ale pieței monetare. La momentul respectiv indicii de referință se aflau la un minim istoric. Pârâta a profitat de nevoia împrumutaților de a-și diminua sarcina lunară și a fost de acord cu o diminuare aproape insignifiantă a dobânzii (pe lângă scăderea indicilor de referință menționați), condiționată însă de modificarea tipului de dobândă, din fixă în variabilă.

Potrivit Anexei 2 (ce cuprinde convențiile de credit care au fost modificate în sensul modificării ratei dobânzii), raportat la anexa 2A1 (evoluția indicelui EURIBOR), se observa că 1 - : creșterea dobânzii anterioare actului adițional nu a fost impusă de evoluția pieței (impunându-se, așadar constatarea nulității acestei

modificări față de cele precizate la anterior la acest punct al cererii noastre) și în plus, scăderea dobânzii prin acest act adițional a fost o practică comercială incorectă a băncii, inducând în eroare consumatorul (necunoscător al evoluției pieței). Astfel, fără a informa consumatorul despre evoluția pieței monetare, pârâta a oferit în schimbul dobânzii variabile o mică scădere a ratei dobânzii, de la un nivel ce fusese crescut ilegal în trecut. Constatarea nulității majorărilor de dobândă anterioare actului adițional în discuție atrage nulitatea acestuia, întrucât consumatorul a fost indus în eroare la semnarea acestuia, fiind aplicabile atât dispozițiile din materia protecției consumatorilor (art. 8 și 9 Legea 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii), cât și cele de drept comun referitoare la viciile de consimțământ, acesta fiind afectat de doi (art. 948, 953, 960 C.civ.).

Potrivit textelor de lege menționate, „o practică comercială este considerată agresivă dacă, în contextul prezentării situației de fapt și ținând cont de toate caracteristicile și circumstanțele este susceptibilă să limiteze în mod semnificativ libertatea de alegere ... inclusiv prin ... influență nejustificată și prin urmare determină consumatorul să ia o decizie de tranzacționare pe care altfel nu ar fi luat-o”. În concret, actul adițional menționat nu ar fi fost încheiat în această formă dacă (1) anterior acestuia dobânda nu ar fi fost majorată astfel încât consumatorii să nu mai poată suporta rata lunară și (2) dacă consumatorii ar fi fost informați în mod corect (de fapt nu au fost informați deloc) cu privire la evoluția indicilor față de care rata dobânzii ar fi trebuit să varieze (EURIBOR în cazul acestor credite).

Propunerea băncii de a semna actul adițional atacat se încadrează, astfel, în ipoteza prevăzută de art. 9 lit. a) și c) din Legea 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii, care prevede că „pentru a aprecia dacă o practică comercială recurge la influență nejustificată, se iau în considerare următoarele elemente: ... a) momentul, locul desfășurării, natura și/ sau durata acesteia; c) exploatarea de către comerciant a unei situații nefericite sau a unei circumstanțe speciale, de o asemenea gravitate încât afectează raționamentul consumatorului mediu și de care comerciantul este conștient, în scopul influențării deciziei consumatorului cu privire la produs ”

Nu există nici un dubiu că, dacă pârâta nu ar fi modificat în mod abuziv dobânda anterior propunerii actului adițional atacat, acesta nu s-ar fi încheiat niciodată.

Reaua-credință a pârâtei este cu atât mai evidentă în condițiile în care a impus trecerea la o dobândă variabilă (în funcție de EURIBOR) într-un moment în care acesta atingea un minim istoric, astfel că si-a asigurat în următorii ani o creștere a încasărilor, fără ca consumatorul de rând să își poată da seama ce i s-a pregătit. Or, legislația protecției consumatorilor este menită să preîntâmpine sau, dacă acestea s-au produs, să înlăture efectele comportamentului incorect al comercianților, în primul rând prin interzicerea practicării lui și apoi prin anularea efectelor actelor deja efectuate.

Se impune, așadar, revenirea la rata dobânzii stabilite la încheierea convenției inițiale de credit, precum și rambursarea sumelor încasate de pârâtă în mod nedatorat.

II.c) Calculul dobânzii anuale raportat la o perioadă de 360 de zile:

- clauza conform căreia perioada de calcul a dobânzii reprezintă numărul actual de zile raportat la un an de 360 de zile (clauza se regăsește în Convențiile de credit la punctul 3 litera c) din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

- clauza care stabilește formula de calcul a dobânzii lunare, respectiv $\text{Soldul creditului} \times \text{Rata dobânzii curente} \times \text{numărul efectiv de zile între scadențe} / 360$ (clauza se regăsește în Convențiile de credit la Secțiunea 3, art. 3.1.2. din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

Cu privire la aceste clauze, ce cuprind modul de determinare a dobânzii, precum și cu privire la modul în care acestea sunt aplicate, se identifică mai multe probleme:

Calcularea dobânzii lunare (stabilite la un anumit procent pe an) în funcție de numărul actual de zile raportat la o perioadă de 360 de zile, este o prevedere ilegală și care duce la încasarea de către bancă a unei dobânzi mai mari, în mod nedatorat. Convenția de credit induce în eroare consumatorul stabilind o dobândă pe an, pentru ca, ulterior, să menționeze că anul are 360 de zile, astfel că în fiecare an banca își face cadou dobânda pe 5 zile.

Ilegalitatea acestui calcul utilizat de pârâtă, care nu este la îndemâna oricărui consumator fără cunoștințe de specialitate, este demascată prin reglementarea și în România a formulei corecte, aplicate de băncile din UE (prin OUG 50/2010, art. 38 alin. 1 lit b)), respectiv $\text{Soldul creditului} \times \text{Rata dobânzii curente} \times 30 / 360$. Înlocuindu-se în formulă, numărul efectiv de zile între scadențe cu numărul 30, dobânda datorată lunar de împrumutat s-a redus. Așadar nu prevederea că anul era de 360 de zile era ilegală (deși confuză), ci faptul că la numărătorul fracției apărea numărul efectiv de zile dintre scadențe (cu alte cuvinte luna era lună, dar anul nu era chiar an, ci avea doar 360 de zile), astfel că suma perioadelor dintre scadențe nu putea fi egală cu 360 (perioada la care ne raportăm), rezultatul împărțirii fiind favorabil creditorului. Înlocuirea numărului efectiv de zile cu 30 a determinat un calcul corect al dobânzii, anul de 360 de zile stabilit de bancă fiind, astfel, împărțit în 12 fracțiuni egale.

Chiar aplicarea formulei (și așa greșite) din Secțiunea 3, art. 3.1.2. din Condițiile Generale ale Convenției, pentru determinarea dobânzii datorate lunar, este realizată în mod greșit de către pârâtă. Aplicând în formula menționată rata dobânzii de la punctul 3) litera (a), dobânda lunară rezultată este sensibil mai mică decât suma din graficul de rambursare.

Din ambele puncte de vedere, mai sus prezentate, se poate observa că față de dobânda datorată de împrumutați, pârâta a perceput de la acordarea creditelor și până în prezent sume în plus, în mod ilegal.

Așadar, se identifică două modalități prin care pârâta pretindea și încasa sume nedatorate, calculate în mod ilegal: o dată prin aplicarea unei formule greșite care avantaja banca și a doua oară prin inserarea în graficul de rambursare unei sume mai mari decât cea rezultată efectiv din calcule.

Nu este deloc surprinzător că toate aceste „erori” de calcul, sunt întotdeauna în favoarea băncii, crescând cu *doar* câteva zeci de lei sarcina lunară a fiecărui împrumutat. Această sumă multiplicată de 70.000 de ori (totalul creditelor de consum din portofoliul pârâtei) nu mai este deloc neglijabilă.

1.2. Clauze referitoare la Comisionul de risc:

1.2.a) Clauzele care instituie obligația împrumutatului de a plăti comisionul de risc:

- clauza conform căreia comisionul de risc este aplicat la soldul creditului și este plătit lunar, pe toată perioada de derulare a creditului (clauza se regăsește în Convențiile de credit fie la Punctul 5) litera (a) din Condițiile speciale ale Convenției, fie la punctul 5.1. litera a), așa cum este identificată în Anexa 1).

- obligația împrumutatului să plătească băncii pentru punerea la dispoziție a creditului, comisionul de risc, aplicat la soldul creditului, care se plătește lunar, pe toată perioada creditului (clauza se regăsește în Convențiile de credit la Art. 3.5. din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

Comparând definițiile din Condițiile generale ale convențiilor de credit, se observă că atât comisionul de risc, cât și dobânda sunt percepute **pentru acordarea creditului**, sunt percepute pentru unul și același lucru, acest comision de risc nefiind altceva decât o

dobândă mascată. Concluzia rezultă și din analiza situațiilor financiare ale părții pe anul 2009, care își înregistrează comisionul de risc ca venit din dobânzi.

Perceperea comisionului de risc este justificat de părătă (prin mai multe adrese către împrumutați) prin necesitatea acoperirii riscului de credit (comportamentul contractual al împrumutatului, deprecierea garanțiilor, neîncasarea valorii acestora în cazul valorificării) și a riscului de piață (constând în fluctuații ale prețurilor și ale cursului valutar).

Justificarea costului respectiv pe aceste considerente este neclară, fiind ca însăși abuzivă sub aceste aspect și raportat la art. 45 din Codul consumului.

Comportamentul contractual al împrumutatului nu este cunoscut de la început de către bancă, astfel că a încasa un comision de la o persoană care, verificată fiind în evidențele incidentelor de plăți nu oferă nici o suspiciune cu privire la seriozitatea sa, este abuziv. Cel mult, un astfel de comision ar putea fi prevăzut în contract și perceput ulterior, în cazul întâzierilor repetate la plata ratelor, în urma calificării clientului respectiv într-o categorie specială de risc; acest lucru este imposibil de determinat de la începutul contractului și, în orice caz, nu se justifică pentru tot portofoliul de clienți. Din acest punct de vedere, comisionului de risc este, așadar, necuvenit, neavând nici o justificare economică.

Riscul deprecierei garanțiilor și al neîncasării valorii în cazul vânzării, este de asemenea suportat de către împrumutat, care în situația aceasta va răspunde cu toate bunurile sale. Dreptul băncii de a-și recupera creanța nu se limitează la urmărirea garanțiilor, cum ar putea crede un consumator mediu, ci se întinde asupra tuturor bunurilor prezente și viitoare, iar deprecierea garanției afectează exclusiv patrimoniul împrumutatului. În plus, bunurile sunt asigurate, iar părătă a impus dintotdeauna societatea de asigurări (clauzele respective fac, de altfel, obiectul prezentei acțiuni), deci riscul de a nu-și încasa despăgubirea de la asigurător, practic, este inexistent. Nu în ultimul rând, părătă și-a mai creat încă un instrument de constrângere a împrumutatului pentru acoperirea acestui așa-zis risc, respectiv amenințarea împrumutatului cu declararea creditului scadent anticipat în cazul în care valoarea garanțiilor scad sub valoarea creditului.

Referitor la riscul de piață, acesta trebuie să fie asumat în egală măsură de ambele părți, atât de bancă (jucător profesionist pe această piață), cât și de consumator. Comisionul de risc este perceput de bancă pentru a-și acoperi propriul risc, așadar consumatorul nu va suporta doar propriul său risc, ci și pe cel al băncii, în cazul se materializează în acest sens. În cazul în care piața ar evolua în favoarea consumatorului (ar scădea cursul valutar, prețurile etc.) acesta ar datora oricum comisionul de risc pentru a acoperi reducerea profitului previzionat de bancă. Ceea ce trebuie subliniat este că banca a impus și încasat comisionul de risc deși riscul de piață s-a materializat în perioada 2007-2009 în defavoarea consumatorului. În consecință, consumatorul a suportat pe de o parte creșterea ratei lunare datorită devalorizării Leului, iar pe de alta, comisionul de risc care pune la adăpost de situația inversă, în care cursul ar fi evoluat în sensul aprecierii monedei naționale.

În concluzie, toate aceste riscuri sunt suportate de consumator prin intermediul unor clauze abuzive, impuse de bancă printr-un contract de adeziune, astfel că se întărește ideea că banca a încasat în mod abuziv acest comision.

Trebuie subliniat că art. 4 din Regulamentul BNR 3/2007 privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice, prevede că *împrumutătorii sunt obligați să informeze clienții prin menționarea posibilității 'modificării, în sensul majorării, a sumelor datorate, în cazul materializării riscului valutar, a riscului de rată a dobândii ori în cazul creșterii costului creditului provenind din comisioane și alte cheltuieli privind administrarea creditului prevăzute în contract.* În primul rând trebuie observat ca

Regulamentul vorbește despre **materializarea** riscului, în defavoarea împrumutatului, ceea ce exclude din start ideea că ar fi permisă încasarea de către bancă în cazul opus, a unor sume care să îi acopere propriul risc.

Textul Regulamentului impune băncii obligația informării fiecărui client în parte (fie prin graficul de rambursare, fie prin dispoziții contractuale) cu privire la posibilitatea majorării sumelor pe care le va datora în temeiul contractului de credit, majorare determinată de: (i) materializarea riscului valutar sau a celui de rata a dobânzii (în cazul în care acestea se produc în defavoarea împrumutaților) sau (ii) creșterii costului creditului provenind din comisioane și alte cheltuieli privind administrarea creditului prevăzute în contract.

La rândul său, art. 4¹ din Regulamentul BNR 3/2007 privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice impune instituțiilor de credit, tot în scopul diminuării riscului *"să își organizeze activitatea de creditare astfel încât să asigure separarea clară și efectivă a funcției de promovare și vânzare a produselor de creditare de funcția de analiză a riscului de credit și monitorizare a expunerii."*

Pârâta, în loc să își îndeplinească obligațiile impuse de reglementările în vigoare și să își stabilească criterii concrete și reale de determinate a categoriilor de clientelă pe categorii de risc și să facă diferențierea produselor de creditare în funcție de aceste criterii, a ales varianta abuzivă, mult mai costisitoare pentru împrumutații buni platnici pe baza căreia, prin achitarea acestui comision de risc, își acoperă în realitate pierderile rezultate din nerambursarea creditelor de către alți clienți, transferând, astfel, consecințele pierderilor cauzate de creditele **sale** neperformante asupra clienților bun-platnici. Mai mult, prin perceperea acestor comisioane, Banca realizează câștiguri imense, deoarece creditele neperformante nu sunt. atât de mari încât să compenseze cu valoarea totală a comisioanelor de risc.

Pentru claritate, trebuie reținut: *din neperformanța băncii nu suferă și nu pierde Banca, ci suferă și pierd clienții Băncii, bun-platnici.*

Cu privire la caracterul abuziv al comisionului de risc s-au pronunțat în repetate rânduri instanțele de judecată, constatându-se cu putere de lucru judecat nulitatea punctului 5 lit. a) din Condițiile Speciale ale convențiilor de credit.

Că acest comision a fost ilegal încă de la introducerea lui este evident chiar din comportamentul pârâtei care, în raportările sale la Biroul de credite și Centrala Riscurilor Bancare nu a înțeles să îl raporteze până în iulie/august 2010. (Comisionul de risc a fost trecut sub tăcere până când banca, urmare a apariției OUG nr. 50/2010, a hotărât să îl redenumescă comision de administrare pentru a crea o aparență a dreptului de a-1 încasa *în continuare*. Se poate observa din evidențele Biroului de Credit că valoarea lunară programată de plată raportată de pârâtă este formată exclusiv din rata principală plus dobânda, lipsind comisionul de risc, pe care, totuși, pârâta îl percepea lunar, așa cum rezultă din graficele de rambursare.

Observăm de asemenea că modul cum este definit comisionul de risc de art. 3.5. din Condițiile Generale ale convențiilor de credit, este cel puțin confuz. Acesta este stabilit printr-un procent *aplicat la soldul creditului, care se plătește lunar, pe toată perioada creditului*. (Comisionul stabilit în procentul respectiv nu se raportează la nici o perioadă de calcul, ceea ce se poate traduce, pe înțelesul oricărui consumator, în două posibile înțelesuri: fie se calculează pe an, ca și dobânda, fie se calculează o dată la începutul convenției, după care se plătește în tranșe lunare. Așa cum este definit acest comision în convenția de credit, nu are legătură cu modul în care îl percepe pârâta, respectiv procentul stabilit este aplicat în fiecare lună, iar suma rezultată este plătită la fiecare scadență.

De altfel „neclaritățile” din convențiile de credit sunt, toate, interpretate de pârâtă în favoarea sa (este și cazul *perioadei de calcul a dobânzii* despre care am vorbit anterior

în privința căreia, deși inițial este stabilit un procent de x% pe an, ulterior contractul ne surprinde cu o perioadă mai mică). Neclaritățile din contract sunt intenționate pentru ca consumatorul să nu înțeleagă precis ce i se va întâmpla pe parcursul derulării contractului de credit, fiind surprins ulterior de efectele acestor clauze.

Reacția băncii în momentul în care i se cere să elimine acest comision abuziv este unitară, în sensul că costul respectiv a fost cunoscut de consumator încă de la început, atât sub aspectul cuantumului, cât și sub aspectul perioadei în care se datorează. Referitor la aceasta susținere, anihilată de altfel de art. 4 din Legea 193/2000 și art. 79 din (Codul consumului, subliniem că cuantumul acestuia nu a fost cunoscut de reclamanti tocmai din considerentele pe care le-am expus anterior, modul de calcul al acestui comision de risc fiind prezentat de o așa manieră încât să inducă în eroare consumatorul cu privire la cuantumul costului respectiv.

Față de cele menționate se impune concluzia conform că clauzele referitoare la comisionul de risc, care fac obiectul prezentei acțiuni, menționate la I 2 a) sunt abuzive. Caracterul lor abuziv se verifică atât prin prisma definiției generale a clauzelor abuzive prevăzută în art. 4 din Legea nr. 193/2000, art. 79 din Legea nr. 296/2004 și art. 2 pct. 16 din OG nr. 21/1992, cât și prin prisma prezumției instituite prin alin. (1) lit. g) din Anexa la Legea nr. 296/2004.

I.2.b) Comisionul de administrare introdus prin Actul Adițional din septembrie 2010

Comisionul de administrare perceput în prezent de pârâtă nu reprezintă altceva decât același comision de risc, cu alta denumire. OUG nr. 50/2010 a limitat numărul și felul comisioanelor pe care băncile le pot percepe și, în plus, a interzis introducerea unor noi comisioane sau modificarea celor din contractul inițial.

Așadar redenumirea comisionului de risc în comision de administrare este încă o practică abuzivă a băncii, având în vedere ca suma pretinsă nu este percepută (în mod declarat, așa cum rezultă din definiția lui) pentru administrare, ci pentru același scop ca și vechiul comision de risc. Or, dacă acesta era perceput în mod ilegal anterior apariției OUG nr. 50/2010, chiar dacă în prezent ar purta o denumire permisă de lege, nu înseamnă că a intrat în legalitate. Subliniem că numai denumirea este dintre cele permise de lege; fundamentul și definiția acestui comision ne arată că el este în continuare ilegal.

În același sens, și anume că redenumirea comisioanelor nu este permisă în scopul alinierii condițiilor contractuale cu OUG nr. 50/2010, este și adresa 1113/17.08.2010, prin care ANPC a comunicat către ARB opinia sa cu privire la această problemă. În acest context menționăm că pentru informarea consumatorilor cu privire la modul de implementare a OUG 50/2010, ANPC a emis un Comunicat cu nr. 961/15.09.2010, prin care a arătat explicit că **băncile nu au voie să redenumescă** comisioanele nepermise de OUG, fiind obligată să le elimine (ambele documente se regăsesc atașate prezentei la Anexa 4).

Mai mult, introducerea acum a unui comision de administrare, în condițiile în care cu ocazia promovării anumitor oferte speciale avantajul principal prezentat de pârâtă era **tocmai lipsa unui astfel de comision** (în acest sens, am atașat materialele publicitare relevante, prin care pârâta își promova produsele de creditare) este în mod clar abuzivă și nu poate fi permisă. Este evident că pârâta a indus în eroare clienții, atrăgându-i cu un produs bancar care are comision de administrare zero și dobândă mică, în condițiile în care celelalte bănci începuseră să includă printre costurile creditelor acest *gen* de comision. Convingerea consumatorilor să încheie convențiile de credit tocmai prin prezentarea ofertei de creditare a pârâtei cu acest avantaj, nu poate fi neglijată, prin acordarea acum a permisiunii de a introduce acest comision de

administrare clienților existenți. Legislația protecției consumatorilor este menită tocmai să evite practicile de natura celei prezentate.

Pe de altă parte, constat fiind caracterul abuziv al acestui comision de risc anterior apariției OUG nr. 50/2010, nu se poate susține că odată redenumit conform modificării legislative acesta intra în legalitate. În acest sens s-a pronunțat în repetate rânduri Autoritatea pentru Protecția Consumatorului, care, la sesizarea reclamanților, a sancționat pârâta pentru încasarea comisionului de administrare, obligând-o la restituirea sumelor încasate și la alinierea contractelor cu legislația²³. Cu toate acestea, în cazuri concrete, chiar **ulterior primirii de sancțiuni** de la ANPC pentru redenumirea comisionului de risc (sancțiune însoțită de dispoziția de restituire a sumelor încasate ilegal), **pârâta trimite împrumutaților adrese de respingere** a solicitărilor de eliminare a comisionului de administrare²⁶.

Pentru a înțelege mai bine atât scopul OUG nr. 50/2010, cât și poziția autorității competente în domeniul protecției consumatorilor, trebuie să analizăm modul în care activitatea de creditare s-a desfășurat în perioada de creștere economică și „boom” imobiliar din perioada anterioară anului 2009.

În perioada respectivă, băncile au văzut o oportunitate extraordinară în a exploata cererea de credite a populației, iar modalitatea de atragere a clienților a constituit-o publicitatea agresivă și înșelătoare, dar aparent atractivă din punct de vedere al costurilor creditării. În acest context, dobânda, singurul cost pe care consumatorul îl cunoștea și înțelegea, a fost redusă la minim, adăugându-se în schimb o sumedenie de comisioane și costuri pe care împrumutații le descopereau fie la semnarea contractului, fie pe parcursul derulării acestuia. În aceste condiții, împrumutații nu mai puteau nici măcar să compare ofertele diferitelor bănci, întrucât comisioanele fiecăreia difereau atât de mult, ca număr, quantum și denumire, încât practic alegerea băncii finanțatoare devenise pur și simplu o loterie sau se făcea pe baza ofertelor speciale pe care acestea le promovau.

A apărut în acest context reglementarea dobânzii anuale efective (DAR) (prin Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice), care avea scopul de a lămurii consumatorul cu privire la costul total al creditului, indiferent cât de fragmentat era, de câte comisioane particulare percepeau băncile și de numele pe care îl purtau acestea. Compararea DAU, aplicabilă produselor diferite de creditare, ar fi trebuit să ofere consumatorilor posibilitatea de alege creditul cel mai puțin costisitor. Însă nu a fost așa, pârâta a continuat să atragă clienții prin prezentarea unor oferte atractive dar înșelătoare, care promovau produsele bancare cu anumite avantaje pe care clienții le pierdeau odată ce deveneau împrumutați.

Astfel, apariția OUG nr. 50/2010 nu limitează dreptul împrumutătorilor de a-și stabili costurile și marja de profit și nu influențează, așa cum eronat se susține, nivelul dobânzilor, ci stabilește tocmai obligația instituțiilor de credit, de a fixa sau asigura predictibilitatea costurilor creditării, pe care să le exprime în formule inteligibile și de a-și calcula marja de profit.

Unul din scopurile noii reglementări este acela de a avea sub aceleași denumiri costurile creditelor acordate de bănci, lucru util pentru consumatori întrucât aceștia vor putea compara în mod real ofertele instituțiilor de credit. Pe de altă parte, prin această transparență, se favorizează mediul concurențial.

De altfel, contractul de credit trebuie să fie aliniat regulilor aplicabile celorlalte contracte din materie civilă sau comercială, respectiv să **fie obligatoriu pentru ambele părți. În cazul în**

care apar evenimente neprevăzute care pot justifica neexecutarea contractului de una din părți sau modificarea unor condiții/clauze, astfel încât contractul să poată fi

executat în continuare, aceste evenimente și efectul lor asupra contractelor trebuie stabilite nu în mod unilateral de către instituția de credit, ci, în funcție de gradul lor de generalitate, prin lege sau de către instanțele judecătorești.

Având în vedere aceste aspecte, se constată atât caracterul abuziv al comisionului de risc, cât și ilegalitatea redenumirii acestuia pentru a crea aparența de legalitate, în condițiile în care acesta a fost de la început perceput în mod ilegal.

1.3. Clauze referitoare la alte comisioane

Următoarele clauze au fost înlăturate de drept, prin apariția OUG nr. 50/2010, privind contractele de credit pentru consumatori

- Comision de rambursare în avans: 2% ...; 1%..." (clauza se regăsește în Convențiile de credit fie la Punctul 5) litera (b), fie la fie la Punctul 5) litera (c) Condițiile speciale ale (Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

- Comision administrare garanții (clauza se regăsește în Convențiile de credit fie la Punctul 5) litera (c), fie la fie la Punctul 5) litera (d) Condițiile speciale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

- Comision de rezervă minimă obligatorie (clauza se regăsește în Convențiile de credit fie la Punctul 5) litera (e), fie la fie la Punctul 5) litera (f), fie la Punctul 5 litera (g) Condițiile speciale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

- Comision monitorizare polițe de asigurare și de la punctul 11) mențiunea valoarea comisionului monitorizare polițe de asigurare (clauza se regăsește în Convențiile de credit fie la Punctul 5) litera (f), fie la fie la Punctul 5) litera (g) Condițiile speciale ale (Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

- Comisionul de aranjament (clauza se regăsește în (Convențiile de credit la Art. 3.4 din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificata în Anexa 1)

- Comision de neutilizare (clauza se regăsește în Convențiile de credit la Art. 3.8 din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

- Alte comisioane (clauza se regăsește în (Convențiile de credit la Art. 3.9 din (Condițiile Generale ale (Convenției, așa cum este identificata în Anexa 1)

- Comision de administrare garanții (clauza se regăsește în (Convențiile de credit la Art. 3.10 din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

- Comision de rezervă minimă obligatorie (clauza se regăsește în Convențiile de credit fie la Art. 3.11, fie la Art. 3.12 din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

Potrivit an. 36 din OUG nr. 50/2010, pentru creditul acordat, creditorul poate percepe numai: comision de analiză dosar, de administrare credit, de administrare cont, pentru rambursare anticipată, costuri aferente asigurărilor, penalități, comision unic pentru serviciile prestate la cererea consumatorilor. Acest text legal nu lasă loc de interpretări. Comisiunile menționate mai sus nu se încadrează în textul de lege, astfel că se impune înlăturarea clauzelor care le prevăd.

In subsidiar, în cazul în care nu se poate constata înlăturarea acestor clauze ca urmare a apariției OUG 50/2010, se solicita constatarea caracterului abuziv a acestor clauze, față de legislația protecției consumatorului anterioară. Clauzele menționate reglementează peste 10 tipuri de comisioane percepute de bancă, o parte din acestea fiind stabilite în condițiile speciale, altă parte în condițiile generale ale convenției. Prezentarea costurilor băncii în acest mod este cel puțin confuză pentru consumatori, care, atunci când doresc obținerea unui credit își **directionează atenția asupra dobânzii**, cost care ar trebui să fie cel principal și care diferențiază ofertele de creditare din piața bancară.

Menționarea unui număr excesiv de comisioane încalcă dreptul consumatorilor la o informare precisă și corectă, drept reglementat de art. 45 din Legea 296/2004 privind Codul Consumului (coroborat și cu calculul greșit al DAE, care nu includea toate

costurile creditului), fiind, totodată, și o practică comercială incorectă, care are drept scop și ca efect deformarea substanțială a comportamentului economic al consumatorilor.

Potrivit definiției reglementate la art. 2 lit. e) din Legea 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii, *deformarea substanțială a comportamentului economic al consumatorilor* reprezintă *folosirea unei practici comerciale ce afectează considerabil capacitatea consumatorilor de a lua o decizie în cunoștință de cauză, decizie pe care altfel nu ar fi luat-o.*

Art. 6 lit. d) din același act normativ prevede ca o practică comercială este incorectă și este considerată o acțiune înșelătoare dacă conține informații false (precum calculul dobânzii anuale efective fără să țină seama de toate costurile creditului) sau, în orice situație, induce în eroare sau este susceptibilă să inducă în eroare consumatorul mediu, astfel încât îl determină să ia o decizie pe care altfel nu ar fi luat-o, cu privire la preț sau la modul de calcul al acestuia.

Prin împiedicarea consumatorului să aprecieze costurile creditului, clauzele sus-menționate se încadrează în articolele de lege precizate, în consecință trebuie sancționate ca atare cu nulitatea.

1.4. Alte mențiuni din convențiile de credit din cuprinsul contractelor care încalcă legislația protecției consumatorilor și în privința cărora solicităm constatarea nulității absolute:

1.4.a) Mențiuni referitoare la asigurări:

-obligăția împrumutatului de a încheia contractul de asigurare cu o societate de asigurări parteneră sau agreată de bancă (clauza se regăsește în Convențiile de credit la Punctul 7 litera b) din (Condițiile Speciale și la Art. 7.1 lit. d) din (Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1);

-dreptul băncii de a alege noua societate de asigurări care reînnoiește polița (clauza se regăsește în (Convențiile de credit la Art. 7.1 lit. e) din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

Clauzele amintite încalcă dispozițiile art. 18 din Legea nr. 190/1999, care prevede „*Contractele de asigurare se vor încheia cu o societate de asigurări, iar împrumutătorul nu va avea dreptul să impună împrumutatului un anumit asigurător.*”

Așadar, legea interzice pârâtei să impună împrumutaților societatea de asigurări, cu atât mai mult să o aleagă ea.

Având în vedere că parte în contractul de asigurare este împrumutatul, precum și că toate costurile cu asigurările sunt în sarcina acestuia, acesta trebuie să aibă liberă alegere a societății de asigurări.

În concret”, pârâta impunea nu numai anumiți asigurători, dar costurile asigurărilor încheiate de împrumutați prin intermediul băncii erau mult superioare costurilor practicate de către aceiași asigurători cu proprii clienți, ceea ce constituie o încălcare nu numai a legislației protecției consumatorului, dar și a dreptului de proprietate a reclamanților, cărora li se impunea un contract la un cost peste prețul pieței.

1.4.b) Mențiuni referitoare la debitarea automată a conturilor reclamanților

Prin art.4.3\4.5 și 7.1 lit. e Condiții Generale se menționează dreptul băncii de a debita orice cont al împrumutatului, de disponibilitati sau chiar de depozit neajuns la scadență, în cazul în care împrumutatul nu are în conturi sume suficiente în moneda creditului sau în vederea reinnoirii/prelungirii poliței de asigurare.

Clauzele contractuale încalcă dreptul de proprietate al consumatorilor, fiind de natură a-i prejudicia.

Astfel, în cazul plății cu întârziere a ratelor, contractul prevede obligația împrumutatului de a plăti penalități de întârziere, care ar putea fi mai mici decât

pierderile suferite de consumator în cazul în care banca desființează un depozit, lipsindu-l pe titular de dreptul de a încasa dobânda aferentă.

Pe de altă parte, banca nu se obligă să procedeze într-un anumit fel, constant pe toată perioada creditului, pentru a da posibilitatea împrumutatului să anticipeze consecința necreditării contului curent cu suma de rambursat, ci își rezervă doar dreptul la debitarea conturilor, urmând a aprecia de la caz la caz, fără să dea vreo explicație sau a răspunde de daunele cauzate, care variantă ti este convenabilă (perceperea de penalități pentru întârziere sau scutirea de la acordarea dobânzii pentru depozit sau, de ce nu, încasarea de penalități de întârziere pentru o anumită perioadă, după care debitarea depozitelor neajunse la scadență).

Alegerea variantei celei mai puțin costisitoare trebuie să aparțină debitorului, posibilitatea băncii de a acționa în orice fel, fiind susceptibilă de abuzuri.

Față de cele arătate, rezultă faptul că, în legătură cu aceste clauze, nu numai că se verifică toate cele 3 condiții care caracterizează o clauză abuzivă, dar se poate observa inclusiv incidența alin. (1) lit. i) din Anexa la Legea nr.193/2000. Aceasta consideră ca fiind abuzive (instituind, așa cum am mai arătat, o prezumție în acest sens) clauzele prin care se obligă consumatorul la plata unor sume disproporționat de mari în cazul neindeplinirii obligațiilor contractuale de către acesta, comparativ cu pagubele suferite de comerciant.

1.4.c) Mențiunile cu privire la calculul costului total al creditului și la calculul DAE

Prin art.3 lit. e – DAE(dobanda anuala efectiva) Conditii speciale si Sectiunea I din Conditii Generale este definita dobanda anuala efectiva ca fiind costul total al creditului la consumator (imprumutat) exprimat in procent anual din valoarea creditului total acordat si calculat conform legii , mentionandu-se cheltuielile care nu intra in DAE.

Ambele dispoziții contractuale, în principal definiția DAU din Condițiile Generale ale Convenției, urmată de rezultatul aplicării acesteia, concretizat în nivelul DAR prezentat în condițiile speciale, încalcă dispozițiile legale referitoare la determinarea dobânzii anuale efective, respectiv: art. 7 punctul 4 din OUG 50/2010, conform căruia „*costul total al creditului reprezintă toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de către creditor, cu excepția taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special primele de asigurare, sunt incluse, dacă încheierea contractului de servicii este obligatorie pentru obținerea creditului.*” și art. 73 din OUG 50/2010, conform căruia „*In scopul calculării DAF, se determină costul total al creditului pentru consumator: a) costurile administrării unui cont care înregistrează atât operațiunile de plată, cât și tragerile; b) costurile de utilitare a unui mijloc de plată atât pentru operațiunile de plată, cât și pentru trageri; c) alte costuri privind operațiunile de plată*”

Așadar exceptarea de la calculul dobânzii anuale efective a costurilor aferente contractelor de asigurare care sunt obligatorii pentru obținerea creditului, precum și a costurilor pentru administrarea contului curent accesoriu creditului și pentru operațiunile pe cont încalcă legislația protecției consumatorului.

Art. 6 alin. 1 lit. d) din Legea 363/2006 cu practicile incorecte ale comercianților califică drept acțiune înșelătoare o practica comercială care conține informații false sau, chiar dacă conține informații adevărate, induce în eroare cu privire la preț sau modul de calcul a prețului. Dobânda anuală efectivă nu este altceva decât prețul total al creditului, exprimat într-un procent anual. Prezentarea acestei dobânzi ca fiind mai mică decât cea reală influențează cu siguranță decizia consumatorului de a contracta creditul respectiv.

Solicităm obligarea pârâtei, în temeiul art. 45 din Legea 296/2004, privind Codul consumului, privind informarea corectă, completă la modificarea clauzelor contractuale în conformitate cu texte legale citate și la calcularea DAE în funcție de aceste dispoziții.

1.4.d) Obligația împrumutatului ca, la solicitarea băncii, să mai aducă încă un codebitor

Prin art.7.1 lit. g/h Condiții generale este stipulată obligația împrumutatului ca în cazul în care se constată că venitul lunar al codebitorului scade sub nivelul minim stabilit prin norme, să mai aducă încă un codebitor sau să înlocuiască codebitorul.

Această clauză obligă împrumutatul la un fapt care nu ține de voința sa, ci a unui terț (care ar trebui să își exprime acordul pentru a deveni codebitor), motiv pentru care nu poate produce efecte juridice.

Importanța acestei clauze și impactul asupra drepturilor consumatorului reiese din posibilitatea băncii să declare creditul scadent anticipat în cazul în care oricare din obligațiile prevăzute în contractul de credit nu este îndeplinită de împrumutat. Așadar, chiar și în cazul în care împrumutatul rambursează conform scadențarului creditul, dar din motive care nu țin de persoana sa, fie venitul său fie al codebitorului/garantului s-a diminuat, creditul poate fi declarat scadent anticipat.

Față de cele menționate, prin coroborare cu art. 8.1 lit. b) din Condițiile generale (care prevede posibilitatea băncii de a declara scadent creditul pentru neîndeplinirea oricărei obligații asumate conform convenției de credit), clauza ce face obiectul prezentei acțiuni, menționată la 1 4 d), este o clauză abuzivă. În privința acesteia se întrunesc toate cerințele art. 4 din Legea nr. 193/2000, dezvoltate anterior, în Precizările prealabile.

1.4.e) Dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în situația în care împrumutatul nu își îndeplinește obligația de plată a sumei, a dobânzilor sau oricăror alte costuri datorate conform altor convenții încheiate de împrumutat cu banca sau conform altor convenții încheiate de împrumutat cu alte societăți financiare de credit.

Prin art.8.1 lit. a Condiții Generale este stipulat dreptul băncii ca, pe baza unei notificări transmise împrumutatului, codebitorului și garantului, să declare soldul creditului ca fiind scadent anticipat, rambursabil imediat împreună cu dobânda acumulată și toate celelalte costuri datorate băncii conform convenției, în cazul în care împrumutatul nu își îndeplinește obligația de plată a sumei principale, a dobânzilor sau a oricăror alte costuri datorate conform convenției încheiate, conform altor convenții încheiate de împrumutat cu banca sau conform altor convenții încheiate de împrumutat cu alte societăți financiare de credit.

Clauza permite declararea scadenței anticipate a creditului (deci rezilierea culpabilă) fără să existe o neexecutare din partea împrumutatului a obligațiilor prevăzute în respectivul contract de credit.

Chiar dacă în practică, aceste clauze au o largă utilizare în contractele cu executare succesivă *între comercianți*, materie unde li se poate găsi o justificare legitimă, acestea nu își găsesc aplicarea în materia contractelor de credit încheiate de instituțiile de credit cu consumatorii. Pentru a putea aprecia utilitatea și legitimitatea unor astfel de clauze, trebuie să avem în vedere în primul rând protecția consumatorilor, dar și tipologia contractului de credit. Cu privire la caracteristicile contractului, menționăm că din perspectiva băncii, contractul de credit este cu executare dintr-o dată, obligația acestuia fiind să pună la dispoziție suma creditului. Contractul este cu executare succesivă doar din perspectiva împrumutatului, astfel că încetarea contractului pe parcursul perioadei de rambursare fără ca împrumutatul să-și fi încălcat obligațiile

contractuale este ilegală. O astfel de clauză ar putea fi justificată în situația în care banca nu a acordat toată suma creditului, în momentul când intervine nerambursarea de către împrumutat a altor credite, caz în care banca își poate rezerva dreptul să nu mai pună la dispoziție alte sume decât cele trase până în momentul respectiv. Or, în cazul convențiilor de credit care fac obiectul litigiului, banca a acordat creditul, i se plătesc ratele conform scadențarului și totuși, ca poate declara creditul scadent anticipat.

Față de cele menționate, clauza ce face obiectul prezentei acțiuni, menționată la 1 4 e), este o clauză abuzivă, în privința acesteia se întrunesc toate cerințele art. 4 din Legea nr. 193/2000.

1.4.f) Dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în situația în care împrumutatul nu își îndeplinește orice obligație din contract

Prin art. 8.1 lit. b) din Condițiile Generale ale Convenției este stipulat dreptul băncii ca, pe baza unei notificări transmise împrumutatului, codebitorului și garantului, să declare soldul creditului ca fiind scadent anticipat, rambursabil imediat împreună cu dobânda acumulată și toate celelalte costuri datorate băncii conform convenției în cazul în care împrumutatul

Există în contractul de credit anumite obligații în sarcina împrumutatului care nu țin de persoana sa sau care, chiar dacă depind de voința sa, nu sunt esențiale pentru derularea în continuare a creditului. Obligația principală a împrumutatului constă în plata ratelor de credit la termenele stabilite, celelalte obligații sunt subsidiare, neesențiale pentru derularea creditului, odată ce acesta a fost acordat.

Scopul obligațiilor precum dovedirea venitului sau aducerea de garanții suplimentare țin de administrarea creditului, nu de executarea acestuia. Dacă în perioada de rambursare intervin evenimente care ar putea atrage în viitor imposibilitatea plății ratelor, nu pot constitui, singure, motive pentru declararea creditului scadent anticipat, banca neputând să invoce nici un prejudiciu în această situație.

Obligațiile contractuale neesențiale, care nu privesc posibilitatea de rambursare sau garantarea creditului, acestea cu atât mai mult, nu pot duce la rezilierea contractului (pentru că scadența anticipată nu înseamnă altceva decât rezilierea din culpa împrumutatului a contractului de credit), în condițiile achitării la timp a ratelor de credit, aceasta fiind o gravă încălcare a drepturilor consumatorilor. În plus, declararea scadenței anticipate a creditului nu favorizează nici banca, întrucât i se diminuează considerabil șansele de a încasa creditul acordat. Nu trebuie să uităm că banca, la momentul respectiv va fi acordat creditul în totalitate, deci din acest punct de vedere nu poate să justifice reducerea eventualelor daune.

În nici o materie, cu atât mai puțin în dreptul protecției consumatorilor nu se poate permite desființarea unui contract de către o parte **doar pentru că i se pare că există riscul ca în viitor, cocontractantul său să nu își mai îndeplinească obligațiile**. Rezilierea intervine doar în cazul în care neexecutarea obligațiilor esențiale s-a produs. Atunci când neexecutarea doar se prefigurează, nici una din părți nu justifică vreun interes legitim pentru desființarea unui contract aflat în derulare.

În concluzie, clauza contractuală nu are nici o utilitate pentru bancă din punctul de vedere al creșterii șanselor de recuperare a creditului, ci constituie doar o amenințare la adresa împrumutatului care, pentru a evita executarea silită ar fi determinat să îndeplinească orice solicitare a creditorului, oricât de abuzivă ar fi aceasta. Este evidentă, astfel, cauza ilicită a acestui text contractual.

Față de cele menționate, clauza ce face obiectul prezentei acțiuni, menționată la T 4 Q, este o clauză abuzivă. În privința acesteia se întrunesc toate cerințele art. 4 din Legea nr. 193/2000.

1.4.g) Dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în cazul apariției unei situații neprevăzute care, în opinia băncii, face să devină improbabil ca împrumutatul să-și poată îndeplini obligațiile asumate conform convenției, inclusiv referitor la garantarea creditului

(clauzele se regăsesc în Convențiile de credit la Art. 8.1 lit. c) și d) din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum sunt identificate în Anexa 1)

Aceste două articole reglementează situații ipotetice pe care banca ar putea să le constate în viitor și să le considere ca probabile cauze pentru o ulterioară neexecutare din partea împrumutatului. Pe lângă dispozițiile legale precizate anterior, referitoare la drepturile consumatorilor, acestea sunt contrare Anexei 1, lit. g) din Legea 193/2000, privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori, conform căreia *sunt considerate clauze abuzive acele prevederi contractuale care dau dreptul exclusiv comerciantului să interpreteze clauzele contractuale.*

Mențiunea "în opinia băncii" este cât se poate de relevantă cu privire la condițiile în care o asemenea clauză contractuală poate interveni, cât și cu privire la imposibilitatea exprimării poziției împrumutatului odată ce banca se pronunță, situație considerată de lege abuzivă și sancționată ca atare.

Se impune astfel concluzia că, în legătură cu clauzele ce fac obiectul prezentei secțiuni, menționate la] 4 g) trebuie aplicată prezumția de clauze abuzive reglementată prin alin. (1) lit. g) din Anexa la Legea nr. 193/2000.

În plus, trebuie menționat faptul că, în repetate rânduri, la sesizarea consumatorilor, banca a propus reformularea acestor clauze, pentru a se elimina „orice suspiciune de comportament discreționar al Băncii”. Rezultă deci, chiar dacă indirect, recunoașterea de către bancă a caracterului abuziv al clauzelor menționate la I 4 g).

1.4.h) Clauza conform căreia banca este exonerată de orice răspundere pentru consecințele pe care declararea scadenței anticipate a creditului, precum și cea subsecventă de executare silită le au asupra Împrumutatului/Codebitorului

(clauza se regăsește în Convențiile de credit la Art. 8.3 din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

Această clauză este abuzivă din perspectiva Anexei 1 lit. h) din Legea 193/2000, conform căreia *„sunt considerate clauze abuzive acele prevederi contractuale care restrâng sau anulează dreptul consumatorului să pretindă despăgubiri în carurile în care comerciantul nu își îndeplinește obligațiile contractuale.”*

Executarea silită inițiată abuziv de către banca, cu încălcarea prevederilor contractuale sau în aplicarea unor prevederi contractuale nule pentru că încalcă legislația consumatorilor, nu poate rămâne fără efecte asupra băncii.

Obligația principală a băncii rezultând din contractul de credit este aceea de a pune la dispoziția împrumutatului suma creditului pentru o anumită perioadă de timp. Declararea scadenței anticipate a creditului constituie încălcarea acestei obligații a băncii, termenul împrumutului fiind prevăzut în favoarea ambelor părți, deci creditorul nu poate renunța în mod unilateral la acesta (art. 1581 C.civ.), iar în cazul în care o face nu poate fi exonerat de răspundere (lit. h) din Anexa 1 la Legea 193/2000).

1.4.i) Dreptul băncii de a modifica costurile creditului în cazul oricărui modificări legislative, inclusiv de interpretare

(clauza se regăsește în Convențiile de credit la Secțiunea 10 din Condițiile Generale ale Convenției, așa cum este identificată în Anexa 1)

Deși aparent textul face trimitere la acte normative, totuși, acesta echivalează cu o clauză abuzivă. Sunt incidente cu privire la clauza 10.1 din Condițiile generale prevederile alin. (1) lit. g) din Anexa la Legea nr. 193/2000. Astfel, textul clauzei 10.1 trimite nu numai la actele normative, ci și la interpretarea acestora. Cu privire la interpretarea actelor normative nu se face însă nici o distincție. În absența distincțiilor

textul acoperă nu numai interpretările oficiale ale actelor normative, realizate de autorități cu putere legislativă sau de instanțe judecătorești prin recursuri în interesul legii, ci și interpretări neoficiale, realizate de orice persoană. Rezultă deci, pornind de la aceasta ultimă afirmație, că prevederea contractuală de la art. 10.1 din Condițiile generale ar permite băncii să stabilească o serie de costuri suplimentare în sarcina consumatorului, invocând o modificare de interpretare (în opinia sa), a unui act normativ, chiar nemodificat. În plus, este de observat că art. 10.1 se referă exclusiv la posibilitatea băncii de a interpreta actele normative, nu și la posibilitatea similară a consumatorului. Aceasta întrucât art. 10.1 trebuie privit în corelație cu art. 10.2 din Condițiile generale, care descriind procedura aplicabilă în cazul în care apare o modificare a actelor normative sau a interpretării acestora, stabilește ca subiect (în sensul de persoană care aplica procedura descrisă) exclusiv banca. Rezultă astfel că prevederile menționate la I 4 j) constituie o clauză care cuprinde prevederi în legătură cu care există un drept exclusiv de interpretare în favoarea Băncii.

11. Constatarea nulității absolute a clauzelor de la I.1 - 1.4. se impune, ca sancțiune a caracterului abuziv al acestor clauze.

Într-adevăr, conform art. 5 din C.civ., nu se poate deroga prin convenții sau dispoziții particulare de la legile care interesează ordinea publică și bunele moravuri. Din cele arătate la punctele 1.1.-1.4 ale prezentei acțiuni, contractele de credit au fost încheiate cu nesocotirea normelor care interesează ordinea publică.

Au fost nesocotite prevederile legale în materia protecției consumatorilor, norme ce protejează ordinea publică. Într-adevăr, conform notei de fundamentare a Legii nr. 296/2004 privind Codului acest act normativ are drept scop crearea unui „*cadru general cm privire la drepturile și obligațiile consumatorilor împotriva riscurilor de a achiziționa un produs sau serviciu care să le prejudiciere viața, sănătatea sau securitatea ori să le afecteze drepturile ori interesele legitime*”. Evident că aceste valori interesează ordinea publică. De altfel, aceste norme sunt menite a proteja și morala și bunele moravuri, întrucât scopul moderat al acestora este de a preîntâmpina sau a corecta abuzurile ori neglijența comercianților. Consumatorii sunt parteneri contractuali ai comercianților care nu dispun nici de cunoștințele, nici de forța economică a comercianților pentru a trata contractele lor de pe poziții egale cu comercianții.

Un argument. în plus în susținerea faptului că legislația protecției consumatorilor ocrotește ordinea publică reiese din prevederile Legii nr. 193/2000 care, la capitolul privitor la sancțiuni, reglementează răspunderea contravențională a comerciantului pentru nerespectarea normelor relative la protecția consumatorilor (art. 16).

Ca sancțiune juridică civilă, nulitatea îndeplinește :

- o funcție preventivă, pentru că părțile, știind că actul lor va fi lipsit de efecte dacă nu respectă cerințele legii, vor fi diligente să-l încheie cu respectarea tuturor condițiilor legale de validitate;
- o funcție represivă sancționând încălcarea săvârșita și
- o funcție reparatorie prin care se asigură, pe de o parte, restabilirea ordinii de drept încălcate, iar pe de alta parte, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea sancționată și, uneori, adaptarea sau refacerea actului juridic prin înlocuirea de drept a clauzei ilegale cu clauza conformă dispoziției legale imperative.

III. Obligarea părâtei la restituirea către subsemnații a sumelor plătite nedatorat în baza clauzelor arătate la pct. 1.1.-1.4, clauze ce vor fi fost declarate nule absolut în temeiul principiului *restituito in integrum* care impune ca tot ceea ce s-a executat în temeiul unui act juridic inexistent sau lovit de nulitate să fie restituit. Acest principiu decurge din cel al retroactivității efectelor nulității; numai prin revenirea la situația anterioară emiterii actului nul, părții vătămate îi este reparat întreg prejudiciul.

Temeiul restituirii prestațiilor efectuate în executarea unui act lovit de nulitate îl constituie și un alt principiu fundamental al dreptului, acela care interzice îmbogățirea unei persoane în dauna alteia fără o cauză legitimă. Odată dispărută cauza legitimă, ca efect al pronunțării nulității absolute, rezultă că toate prestațiile executate în temeiul clauzelor nule trebuie întoarse.

În consecință, se solicită instanței:

II. Să constate caracterul abuziv al clauzelor indicate la punctele I.1 - 1.4 din cerere (clauze care se regăsesc în cuprinsul convențiilor de credit ce fac obiectul acțiunii conform Anexei 1).

II. Ca o consecință a constatării caracterului abuziv a clauzelor arătate la 1.1 — 1.4., să constate nulitatea absolută a acestora;

III. Să oblige pârâta la rambursarea către reclamantii a sumelor plătite nedatorat în temeiul clauzelor nule;

IV. Să oblige pârâta la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de acest proces.

În **probațiune**, reclamantii au solicitat proba cu înscrisuri, precum și orice alte probe a căror necesitate sau utilitate ar rezulta din dezbateri.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 4 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, art. 78 din Codul consumului (Legea nr.296/2004), art. 2 din OG nr.21/1992 privind protecția consumatorilor, art. 111 Cod procedură civilă.

La data de 28.03.2011 pârâta SC Volksbank România SA a depus **întâmpinare** prin care a solicitat admiterea excepției inadmisibilității și respingerea acțiunii în constatare ca inadmisibilă, admiterea excepției nulității cererii de chemare în judecată pentru lipsa determinării obiectului. În subsidiar, admiterea cererii de obligare a reclamantilor să precizeze obiectul cererii de chemare în judecată, iar pe fond respingerea cererii ca neîntemeiată pentru următoarele:

Cererea de chemare în judecată cu care a fost investită instanța reprezintă o amplă dezvoltare a argumentelor pe care Reclamantii le consideră întemeiate **pentru a-și atinge scopul de revenire** asupra obligațiilor contractuale pe care și le-au asumat față de Subscrisa. Aceste argumente nu pot fi reținute deoarece nu au consistență juridică.

Orice obligație pe care reclamantii ar avea-o față de Bancă este considerată nulă, abuzivă și crează un dezechilibru semnificativ între cele două părți. Toate clauzele care prevăd o contraprestație sunt considerate abuzive, **Reclamantii ajungând la concluzia că singurul contract de credit în care nu se poate vorbi de un dezechilibru semnificativ, este acela în care Banca nu are dreptul la nimic** pentru faptul că pune la dispoziția lor sume importante pentru perioade îndelungate de timp.

În încercarea de a aduce dezbaterile din planul social, în planul juridic, cel pe care ar trebui să se poarte dintru început dezbaterile, parata încearcă să **stabilească cu exactitate care este cadrul procesual** cu care instanța a fost investită, urmărind a clarifica atât **obiectul și natura cererii de chemare în judecată, cât și temeiul legal aplicabil fiecăruia dintre Reclamantii**.

Argumentele Reclamantilor tind să generalizeze o presupusă atitudine abuzivă a Băncii plecând de la exacerbarea unei presupuse stări de inferioritate și incapacitate, fără însă a da vreun exemplu măcar de situație în care Banca a profitat de această presupusă lipsă de cunoaștere a consumatorilor.

Analiza, într-un plan general, a specificității raporturilor contractuale încheiate între Subscrisa și Reclamantii va reliefa faptul că modul în care se formează contractele de credit, ca și contracte comerciale, este în concordanță atât cu cerințele economice ale pieței financiare, cât și cu cerințele legale ale protecției consumatorilor.

Fiecare dintre clauzele invocate de către Reclamanți nu poate fi considerată clauză abuzivă deoarece, în primul rând, face parte din prețul creditului, element al obiectului contractului ce nu poate fi verificat din perspectiva caracterului abuziv, și, în al doilea rând, a fost negociată de către Părți și nu produce un dezechilibru între Părți contrar bunei-credințe, Legea 193/2000 prevăzând în mod expres în Anexa 1 posibilitatea instituțiilor financiare de modifica unilateral anumite clauze ale contractelor.

In aparare, societatea bancara invoca EXCEPȚIA DE INADMISIBILITATE A CERERII DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ, fata de posibilitatea reclamantului de a cere realizarea dreptului.

Potrivit art. 111 C.proc.civ:

„Partea care are interes poate să facă cerere pentru constatarea existenței sau neexistenței unui drept. Cererea nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului”.

Printr-o cerere întemeiată pe art. 111 C.proc.civ., reclamantul solicită instanței numai să constate existența unui drept subiectiv al său sau inexistența unui drept subiectiv al pârâtului împotriva sa, mai precis reclamantul solicită constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic concret.

Caracteristica esențială a unei cereri în constatare este aceea că are un caracter subsidiar față de cererea în realizare. Prin urmare, în cazul în care instanța de judecată este investită cu o cerere în constatare, în condițiile în care reclamantul avea posibilitatea să ceară realizarea dreptului, urmează ca instanța să respingă această cerere ca inadmisibilă.

Conform petiului cererii de chemare în judecată formulate de Reclamanți, aceștia solicită instanței de judecată să constate caracterul abuziv al clauzelor indicate și să constate nulitatea absolută a acestora, iar, ca o consecință a nulității, Banca să restituie sumele plătite de consumatori în temeiul acestor clauze.

Astfel, sub aspect procesual, Reclamanții solicită, în principal constatarea caracterului abuziv al clauzelor, cu consecința constatării nulității acestora, și accesoriu, restituirea prestațiilor efectuate în temeiul clauzelor respective (capăt de cerere care va fi soluționat în fond numai în măsura în care se va admite capătul de cerere principal).

Totodată, Reclamanții își întemeiază cererea de chemare în judecată pe prevederile art. 111 C.proc.civ, înțelegând astfel să investească instanța cu o cerere în constatare prin care pretind instanței numai „constatarea” inexistenței unui drept subiectiv al Băncii împotriva acestora. Or, în speță, Reclamanții au posibilitatea de a cere chiar realizarea dreptului dedus judecății.

Astfel, în privința primului capăt de cerere, constatarea caracterului abuziv al clauzelor indicate, acesta trebuie respins ca fiind inadmisibil, în condițiile în care Reclamanții au la dispoziție o acțiune în declararea nulității clauzelor pretins abuzive.

În ceea ce privește al doilea capăt de cerere, astfel cum este formulat de Reclamanți, constatarea nulității clauzelor pretins abuzive, și acesta trebuie respins ca fiind inadmisibil. Astfel, este greșită concepția Reclamanților, potrivit căreia, nulitatea absolută a clauzelor se constată de către instanța de judecată. Astfel, așa cum a fost precizat în doctrină¹, indiferent de felul nulității, nu există nulități de drept, instanța fiind chemată să verifice existența sau inexistența unei cauze de nulitate, iar, dacă se impune, va pronunța nulitatea, deci va anula actul juridic sau clauza respectivă.

Potrivit doctrinei și jurisprudenței, cererea prin care se solicită declararea nulității absolute a unui act juridic sau a unei clauze este o cerere în realizare, iar nu o cerere în constatare întemeiată pe dispozițiile art.111 C.proc.civ.

Legea nr. 193/2000, temeiul cererii de chemare în judecată spune în mod expres că persoanele vătămate de contractele de credit se pot adresa instanței judecătorești în

baza Codului civil. Or, sub acest aspect, după cum am arătat anterior, nulitatea este o acțiune în realizare și nu o acțiune în constatare.

În consecință, Reclamanții având posibilitatea de a formula o cerere în realizarea dreptului lor, și anume, cererea în declararea nulității, cererea în constatare, astfel cum a fost formulată de aceștia, trebuie respinsă ca inadmisibilă. Prin urmare, și cererea accesorie privind restituirea prestațiilor va fi respinsă ca lipsită de obiect.

Se invoca totodata EXCEPȚIA NULITĂȚII CERERII DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ:

Pentru ca instanța de judecată să fie legal investită cu soluționarea unei cereri de chemare în judecată, literatura de specialitate a reținut din coroborarea textelor de lege aplicabile necesitatea existenței a trei elemente esențiale ale acțiunii civile, respectiv, un element subiectiv (părțile) și două elemente obiective (obiectul și cauza).

Importanța stabilirii acestor elemente în mod concret prin cererea de chemare în judecată este evidentă, aceasta reprezentând actul procedural cu care instanța este investită să soluționeze o anumită pretenție. Astfel, în raport de pretenția dedusă judecătii, prin urmare, în raport de obiectul și de cauza cererii introductive de instanță, judecătorul la rândul său urmează să se pronunțe în dispozitivul hotărârii.

Mai mult, în raport de elementele, cel subiectiv și cele obiective, mai sus numite, ale acțiunii se va putea aprecia pe viitor asupra unei eventuale autorități de lucru judecat. Totodată, judecătorul va fi „ținut” în pronunțarea unei hotărâri de obiectul determinat prin cererea de chemare în judecată în întinderea stabilită tot prin cuprinsul cererii, acesta neputând depăși limitele judecătii determinate de părți.

Toate aceste elemente sunt expres determinate în cuprinsul art. 112 C. proc. civ. alin. (3), respectiv 720³ alin. (1) și sunt aplicabile în speța dedusă judecătii.

Prin cererea de chemare în judecată, capătul III de cerere, Reclamanții solicită instanței restituirea sumelor plătite nedatorat în temeiul clauzelor abuzive, fără însă a se preciza care este valoarea acestor sume și modul de calcul al acestora, pentru ca astfel instanța să poată verifica susținerile reclamanților și fără a indica înscrisurile corespunzătoare în conformitate cu dispozițiile art. 720³ alin. (1) lit. (c)

În plus, prin capătul I.i.b de cerere și, respectiv, capătul II de cerere, Reclamanții solicită să se constate caracterul abuziv al clauzelor din actele adiționale, notificările sau comunicările care au modificat rata dobânzii sau tipul acesteia din fixă în variabilă, fără însă a preciza care sunt aceste clauze, notificări, comunicări.

De asemenea, deși în petitul cererii de chemare în judecată, Reclamanții solicită numai constatarea caracterului abuziv al clauzelor indicate, constatarea nulității acestora și restituirea sumelor, ca o consecință a nulității, în considerentele cererii de chemare în judecată solicită și invocă argumente ce sunt legate de aspecte de executare a contractului. Or, judecătorul este ținut de ceea ce pretind Reclamanții prin petitul cererii de chemare în judecată. În mod riguros, Reclamanții trebuie astfel să-și precizeze cererea de chemare în judecată, precizând obiectul exact al acesteia, pentru a da posibilitatea judecătorului să pronunțe o hotărâre valabilă, nesusceptibilă de desființare și a da posibilitatea pârâtului să-și pregătească apărarea, în virtutea principiului egalității de arme.

În apărare societatea parata arată ca cererea de chemare în judecată **nu cuprinde cuantumul sumelor solicitate de către reclamanti** în sensul ca petitul III al cererii de chemare în judecată nu precizează valoarea sumelor solicitate pentru fiecare reclamant și nu indică criteriile folosite în determinarea acestei valori, condiție esențială a cererii de chemare în judecată în conformitate cu prevederile art. 109 pct. 3 și art. 133 C.proc.civ., necesară a fi îndeplinită pentru o bună administrare a justiției, realizarea unei judecări valabile și pronunțarea unei hotărâri judecătorești legale și temeinice nesusceptibile de desființare prin exercitarea unei cai de atac.

În lipsa acestor precizări se impune declararea nulității cererii de chemare în judecată în temeiul dispozițiilor art. 133 C.proc.civ., în principal, și a art. 105 alin. 2, în subsidiar.

Prin intampinare se invoca faptul ca reclamantii nu au precizat care sunt **CLAUZELE PRETINS ABUZIVE DIN ACTELE ADIȚIONALE LA CONTRACTE, NOTIFICĂRI SAU COMUNICĂRI**

Referirea Reclamanților în mod generic la punctul I.i.b din cererea de chemare în judecată la acte adiționale sau modificări prin care a fost modificată rata dobânzii, fără a indica în concret, în cazul fiecărui reclamant în parte care a fost modificarea, actele prin care a intervenit, elementele de apreciere în fiecare caz în parte, nu este suficientă din punctul de vedere al exigențelor impuse de art. 112 pct. 3 C.proc.civ.

Prin petitul cererii de chemare în judecată se supune judecării pretenția concretă a Reclamanților și prezintă un important interes practic, fixând limitele judecării, mai precis, instanța este obligată să hotărască numai asupra celor ce formează obiectul pricinii deduse judecării, și interesând puterea de lucru judecat.

Reclamanții au solicitat prin cererea de chemare în judecată exclusiv constatarea caracterului abuziv al clauzelor indicate, constatarea nulității acestora și restituirea sumelor. Cu toate acestea, în considerentele cererii, la punctul I.i.b (pag. 15), Reclamanții invocă argumente relative la modul de executare a contractului, contestând modul în care s-a realizat modificarea dobânzii de către Bancă.

Or, neexecutarea culpabilă a obligațiilor contractuale or executarea necorespunzătoare a acestora reprezintă temei pentru angajarea răspunderii civile contractuale, temei total diferit față de cel precizat în petitul cererii de chemare în judecată, ce nu creează decât confuzie cu privire la obiectul exact al cererii Reclamanților. Rezilierea/Rezoluțiunea contractelor de credit se diferențiază de nulitatea acestora, cu toate că din perspectiva efectelor există oarecare asemănări între cele două instituții juridice.

Precizarea exactă a obiectului cererii de chemare în judecată, în sensul că Reclamanții trebuie să arate dacă înțeleg să invoce nulitatea sau neexecutarea Contractelor sau ambele, este necesară și din perspectiva altor instituții juridice incidente, cum ar fi prescripția.

Astfel, în ceea ce privește răspunderea civilă contractuală, prescripția extincțivă începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia ori putea să cunoască paguba și pe cel care răspunde de ea. Or, față de această regulă, instanța de judecată va trebui să aprecieze în concret, față de fiecare reclamant, dacă a interveni prescripția dreptului acestuia de a pretinde neexecutarea obligațiilor contractuale. Această apreciere se corelează astfel și cu necesitatea de a preciza în mod exact care sunt actele adiționale, modificările care au determinat neexecutarea corespunzătoare a Contractelor.

Se solicita precizare în sensul :

- Quantumul sumelor a căror restituire se solicită și modul de calcul al acestora;
- Clauzele pretins abuzive din actele adiționale la Contracte, notificări sau comunicări;
- Dacă înțeleg să invoce nulitatea clauzelor sau neexecutarea obligațiilor contractuale sau ambele.

Se observa faptul că la nivel comunitar, ceea ce este în centrul atenției nu este urmărirea unui anume deziderat populist sau consumatorist, ci a unui just echilibru între comercianți și consumatori.

Prin analiza specificității contractelor încheiate de către Bancă cu Reclamanții, se constata ca acestia din urmă nu se află într-o poziție de inferioritate, ci, din contră, dețin